საქართველოს რესპუბლიკა

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბეჭდური სიტყვაა, ტყუილებით და ჭორებით ბურთის გატანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

დაარსებულია 1918 წელს.

პარასკევი, 13 აპრილი, 2012 წელი.

№70 (6947)

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@wanex.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge

ფასი 50 თეთრი.

დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!

ბრწყინვალე აღდგომა იესო ქრისტესი

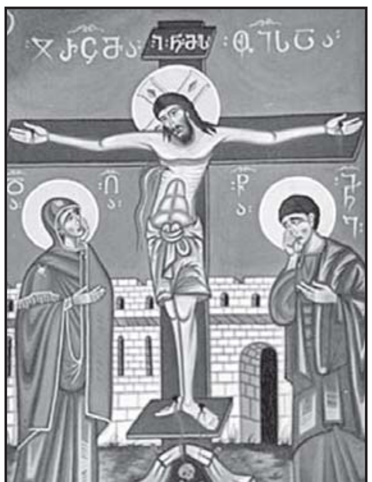

15 აპრილს საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია ზეიმობს დღესასწაულთა დღესასწაულს – იესო ქრისტეს ბრწყინვალე აღდგომას.

...დიდ შაბათს, ნაშუაღამევს ქრისტეს საფლავის მცველებმა მოულოდნელად იგრძნეს მიწისძვრა და იმწამსვე დაინახეს ანგელოზი ელვარე სამოსელით, რომელმაც საფლავის კარიდან ლოდი გადააგორა და იქვე ჩამოჯდა...

ქრისტე აღსდგა!

აღდგომის სიხარული პირველად მენელსაცხებლე დედებმა გაიგეს. ეს სიხარული მათ აუწყეს სწორედ მაცნეებმა – ანგელოზებმა, ხოლო შემდეგ დედებმა ამცნეს მოციქულებს. აღდგომის შემდეგ ორმოცი დღე დარჩა ქვეყანაზე და ბევრჯერ გამოეცხადა მოწაფეებს იესო ქრისტე. მოწაფეებმა ირწმუნეს, რომ აღდგა მათი მოძღვარი იესო ქრისტე.

აღდგომის სასწაული, საეკლესიო მოძღვრების თანახმად, არის დაგვირგვინება იმ საგანგებო მოვლენებისა, რომლებიც მოწმობენ ქრისტეს ღვთაებობას და ამასთან ერთად ქრისტიანული რელიგიის ღვთაებრივ წარმოშობას.

აღდგომის დღესასწაულზე კვერცხის წითლად შეღებვა სიმბოლურად გამოხატავს ქრისტეს მიერ ადამიანთა კეთილდღეობისთვის დანთხეულ სისხლს, კვერცხი კი მარადიული სიცოცხლის სიმბოლოა.

სააღდგომო საგალობლების უმეტესი ნაწილი ეკუთვნის იოანე დამასკელს. საზეიმო გალობათაგან მნიშვნელოვანია „აღდგომა ქრისტესი ვიხილეთ“, რომელიც სრულდება კვირა დღის საცისკრო ღვთისმსახურების დროს, სახარების საკითხავის შემდეგ.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსი, ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი ილია მეორე სააღდგომო ეპისტოლეში ბრძანებს: „უფალი ჩვენგან არაფერს ითხოვს, ოღონდ ჩვენივე გადარჩენისთვის გვთავაზობს, ჩავჭიდოთ ხელი მის მხსნელ მარჯვენას და ჩვენი გული და სული მისკენ მივმართოთ, რათა ღვთის მადლით ცოდვის ჭაობს განვეშოროთ და შიგ არ დავინთქათ... ამ სასწაულთა სასწაულს ვზეიმობთ ახლა... ჩვენს გამო ხარობს ყოვლადწმინდა სამება და ანგელოზთა დასი...“

ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით, სიკვდილითა სიკვდილისა დამთრგუნველი, და საფლავების შინათა, ცხოვრების მიმნიჭებელი.

„მირჩევნია, ქვეყანა გადარჩეს, და თუნდაც ჩემი ბიზნესი დაიღუპოს“

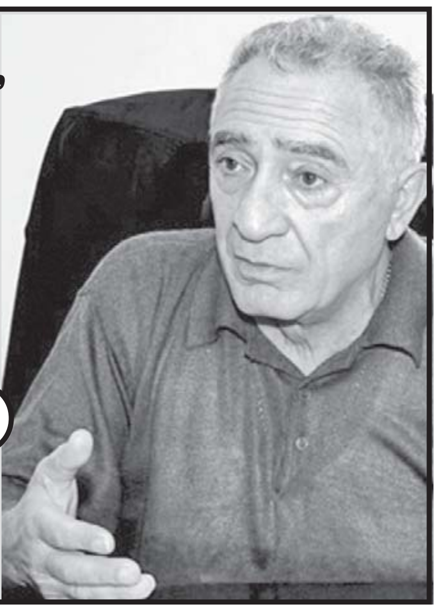

3

ედუარდ შევარდნაძე: ეს იყო ქართული ენის გამარჯვება

5

შიში და ტერორი – ნაციონალების იარაღი!

4

ჯობს ყველანი ერთნაირ პირობებში ვიყოთ

მაგთი MAGTI ...კავშირი თქვენს სამყაროსთან

2

ფრთხილად, ბუჩქებში მკვლელი ზის!

სოზარ სუბარი: გეგმის მიხედვით, ივანიშვილზე თავდასხმისთვის ორი ადამიანი იყო მომზადებული

ბიძინა ივანიშვილის ლიკვიდაციის გეგმა ხელისუფლებიდან მოდიოდა, — ამის შესახებ „ინტერპრესნიუსს“ კოალიცია „ქართული ოცნების“ წევრმა სოზარ სუბარმა განუცხადა, რომელიც შვეიცარიაში ჟურნალისტ ვახტანგ კომახიძეს შეხვდა. სოზარ სუბარის თქმით, კომახიძის ინფორმაციით, შუამავალი, რომელიც ჟურნალისტს შეხვდა და ბიძინა ივანიშვილის ლიკვიდაციის გეგმა გააცნო, ხელისუფლების წარმომადგენელმა გააგზავნა. სუბარის თქმით, კომახიძე შუამავალსაც და მის გამგზავნსაც კარგად იცნობს, რადგან რამდენიმე წლის წინათ კომახიძე შსს-ს ორგანოებში მუშაობდა, შემდეგ კი ჟურნალისტი იყო.

„მთავარი მიზეზი, რატომაც გაამჟღავნა მთავარმა წყარომ ეს ინფორმაცია, ისაა, რომ ამ ადამიანს, რომელმაც უშუალოდ მიიღო დავალება, ერთგვარი საფრთხე შეექმნა. უფრო ზუსტად, მან იგრძნო საფრთხე, რომ თუ მონაწილეობას მიიღებს ტერაქტის, მკვლელობის განხორციელებაში, ადრე თუ გვიან მოუწევს წარდგომა სასამართლოს წინაშე. როგორც ვახო ამბობს, ინფორმაციის მიწოდების მიზანი იმ ადამიანის მხრიდან, ვინც შუამავალი გააგზავნა, დანაშაულის პრევენცია და ის იყო, რომ არ მიეღო დანაშაულში მონაწილეობა და გადარჩენილიყო სამომავლო პასუხისმგებლობისგან“, — განაცხადა სოზარ სუბარმა.

მისი თქმით, ბიძინა ივანიშვილის ლიკვიდაციის სქემა და ადგილი ბოლომდე არ გაშიფრულა, რადგან ეს შესაძლოა, სახიფათო იყოს წყაროსთვის, ან გეგმა არც იყოს ჯერ ბოლომდე შემუშავებული. სუბარის განცხადებით, კომახიძეს წყარომ აცნობა, რომ ივანიშვილზე თავდასხმა მისი რომელიმე რეგიონში ყოფნისას იგეგმებოდა.

„გეგმის მიხედვით, მომზადებული იყო ორი ადამიანი. ივანიშვილზე თავდასხმისას, თუ ერთის ლიკვიდაცია მოხდებოდა, მეორეს უნდა განეცხადებინა, რომ ისიც მონაწილეობდა ლიკვიდაციაში და თავის თავზე აეღო დანაშაული. აუცილებლად უნდა ყოფილიყო დამნაშავე, რომელიც წარსდგებოდა სასამართლოს წინაშე. შესაძლოა, ეს ადამიანი გამოჭერილია რომელიმე დანაშაულში, ასევე, ზოგიერთ ადამიანს ფსიქიკური პრობლემები აქვს, რაღაც იდეით არის შეპყრობილი. გეგმა პირდაპირ მოდის ხელისუფლებისგან. ადამიანი, რომელმაც შუამავალი ვახტანგ კომახიძესთან გაგზავნა, ხელისუფლების წარმომადგენელია“,— განაცხადა სუბარმა.

მისი განმარტებით, ხელისუფლების ზემოხსენებულ წარმომადგენელს ივანიშვილის ლიკვიდაციის გეგმების შესახებ ინფორმაცია საქართველოში მყოფი რომელიმე პირისთვის რომ მიეწოდებინა, წყაროს უსაფრთხოება დაცული არ იქნებოდა. კერძოდ, ამ პირს დაიბარებდნენ დაკითხვაზე და კანონმდებლობის შესაბამისად, ვალდებული იქნებოდა ყველაფერი მოეყოლა. კომახიძე კი საზღვარგარეთაა და მას დაკითხვაზე ვერ დაიბარებენ.

რამდენიმე დღის წინათ ჟურნალისტმა ვახტანგ კომახიძემ, რომელმაც შვეიცარიაში 2010 წელს პოლიტიკური თავშესაფარი მიიღო, „ფეისბუქში“ წერილი გაავრცელა, რომლის მიხედვითაც, ხელისუფლების მხრიდან ივანიშვილის სიცოცხლეს საფრთხე ემუქრება.

„ქართულმა ოცნებამ“ შვეიცარიაში კომახიძესთან შესახვედრად სოზარ სუბარი და ადვოკატი არჩილ კბილაშვილი გააგზავნა. თუმცა სუბარის ცნობით, კბილაშვილი კომახიძესთან შეხვედრას არ დასწრებია.

ამასთან, კბილაშვილმა კომახიძესთან საადვოკატო მომსახურებაზე ხელშეკრულება გააფორმა იმ შემთხვევისთვის, თუ ჟურნალისტს იურიდიული დახმარება დასჭირდება.

ინტერპრესნიუსი

დავა

ჯობს ყველანი ერთნაირ პირობებში ვიყოთ

ბიზნესის კეთების პირობები, ყველასთვის თანაბარ უფლებათა ქონასა და, შესაბამისად, ერთნაირად კონკურენტუნარიან გარემოში არსებობის უფლება საქმიანი მოღვაწეობის უწინარესი საფუძველია. ეს ეკონომიკის დოგმაა და კომენტარს არ საჭიროებს. მიუხედავად ამისა, არსებობს გარკვეული პრეფერენციების, ანუ, სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, გარკვეული შეღავათების მინიჭების აპრობირებული პრაქტიკა. თუ რატომაა ამჯერად ეს ჩვენი ლაპარაკის თემა, მოგახსენებთ.

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულ მარეგულირებელ კომისიას კავშირგაბმულობის კომპანია მაგთიკომმა მას შემდეგ მიმართა, რაც იმისი დადგენილებით საქართველოში ოპერატორ კომპანიებს შორის ერთმანეთში ანგარიშსწორების უთანასწორო ტარიფის ზღვრული დონე დაწესდა.

კონკრეტულად რომ ვთქვათ, 2011 წელს კომუნიკაციების მარეგულირებელმა ეროვნულმა კომისიამ ბაზარზე ახლადშემოსულ **მობიტელს მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების კომპანიის სტატუსი მიანიჭა.** გადაწყვეტილების კომერციული შედეგი კი ის გახლავთ, რომ ოპერატორების აბონენტებს შორის კავშირის დამყარებისას, მობიტელს 8 თეთრი დაუწესდა, მაგთიკომსა და ჯეოსელს — 11 თეთრი. სამი თეთრი, თვალის ერთი გადავლებით, არაფერი ბედენაა, მაგრამ აბონენტთა საერთო რიცხოვნებასა და ზარების სიმრავლეზე გადამრავლებით...

არაკონკურენტიან, უთანასწორო მდგომარეობაში მყოფმა მაგთიკომმა კომუნიკაციების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის ეს გადაწყვეტილება სასამართლოში გაასაჩივრა, რითაც ამ სფეროში არადისკრიმინაციული, პარიტეტული უფლებების ქონის უფლება მოითხოვა, რომლის განხორციელების მექანიზმი ურთიერთჩართვის თანატოლი ტარიფი უნდა იყოს.

მაგთი
MAGTI
...კავშირი თქვენს სამყაროსთან

თბილისის საქალაქო სასამართლომ აღნიშნულ საკითხზე დადგენილება 12 აპრილს გამოიტანა, რომლის თანახმად მოსარჩელის მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდა.

კომპანია მაგთიკომის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის ხელმძღვანელის თათული ღვინიაშვილის განცხადებით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ამ გადაწყვეტილებას მაგთიკომი სააპელაციო სასამართლოში გაასაჩივრებს.

ოთარ ტურაბელიძე

პროტესტი

მარეგულირებელო, არეგულირე, ნუ ზღუდავ!

საქართველოს კომუნიკაციების მარეგულირებელი კომისიის მიმართ მასმედიის უკმაყოფილება დღითი დღე იზრდება, მედიის წარმომადგენლები კომისიის მხრიდან ზემოქმედებისა და შეზღუდვების ფაქტებზე საუბრობენ. ამიტომ მედიაგაერთიანება „სოლიდარობა მედიის თავისუფლებას“ წევრებმა და შეკრებილმა ჟურნალისტებმა, კომუნიკაციის მარეგულირებელი კომისიის შენობის წინ საპროტესტო აქცია გამართეს მოთხოვნით: „მარეგულირებელო, არეგულირე, ნუ ზღუდავ!

აქციაზე თავისუფალი მედიის მუშაობაში კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის მხრიდან უხეშად ჩარევის არაერთი ფაქტი გაცხადდა. კომისიის მხრიდან პრობლემები შეექმნათ გორის ტელეკომპანია „თრიალეთს“ და საკაბელო კომპანია „გლობალ ტივის“. ართმევენ სიხშირეებს და ტელეარხებს, რისი უფლებაც მათ არ აქვთ, სისხლის სამართლის დანაშაულს სჩადიან, — განაცხადა მამუკა ღლონტმა.

ტელეკომპანია „თრიალეთის“ მფლობელმა ბადრი ნანიტაშვილმა ყურადღება გაამახვილა მარეგულირებელი კომისიის მიერ ჩადენილ უკანონობებზე, ამიტომ იყო, რომ გორის ტელევიზიის ჟურნალისტები საპროტესტო აქციას შეუერთდნენ მოთხოვნით, მარეგულირებელმა კომისიამ თავისუფალი მუშაობის საშუალება მოგვცესო.

„გლობალ ტივის“ წარმომადგენლების განცხადებით, კომუნიკაციების მარეგულირებელი კომისია, როგორც სტრუქტურა, დაინტერესებული უნდა იყოს კომპანიებისა და ტელეარხების კარგად მუშაობით და ეხმარებოდეს პრობლემების დაძლევაში (ეს მათ ინტერესებშიც უნდა შედიოდესძ, მაგრამ ხდება პირიქით, პრობლემების დაძლევის მაგივრად კომპანიებს („გლობალ ტივი“, მე-9 არხი, „თრიალეთი“ძ, ხელოვნურ დაბრკოლებებს უქმნიან.

მედიაგაერთიანება აპროტესტებს კომისიის ქმედებებს და აცხადებს, რომ ის გასცდა მასმედიის რეგულირების სფეროს და თავისი იურისდიქციის ფარგლებს.

„სოლიდარობა მედიის თავისუფლებას“ მოითხოვს, შეწყდეს ზემოქმედება თავისუფალ მედიაზე, შეწყდეს კონკრეტული მედიასაშუალებების დისკრიმინაცია და ჩააყენონ ისინი თანაბარუფლებიან პირობებში.

ლია გრიგოლია

ინფორმაცია

„საქართველოს ხალხთა მსოფლიო კონგრესი“ საქართველოში მხარს პარტია „თავისუფალ საქართველოს“ უჭერს

აღნიშნულთან დაკავშირებით ისინი ერთობლივ განცხადებას ავრცელებენ, რომელსაც „ინტერპრესნიუსი“ უცვლელად გთავაზობთ.

„სააკაშვილის რეჟიმი მოქმედებს მხოლოდ პირადი ინტერესებიდან გამომდინარე, ქართველი ერის წინააღმდეგ. არსებული მდგომარეობიდან გამოსავლის კონსტიტუციურ გზას თავისუფალი და დემოკრატიული არჩევნებით რეჟიმის ცვლილება წარმოადგენს.

„საქართველოს ხალხთა მსოფლიო კონგრესი“ მიიჩნევს, რომ უმჯობესი იქნებოდა, თუ ქართული ოპოზიცია 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნებზე ხელისუფლებას ერთიანი ფრონტით დაუპირისპირდებოდა, თუმცა, ცალკეულმა პოლიტიკურმა პარტიებმა განაცხადეს, რომ ითანამშრომლებენ მხოლოდ პროამერიკული შეხედულებების მქონე სუბიექტებთან, რის გამოც ოპოზიციის ერთობა ვერ შედგა.

„საქართველოს ხალხთა მსოფლიო კონგრესი“ და საზღვარგარეთ მცხოვრები ქართული დიასპორა მხარს უჭერს პარტია „თავისუფალი საქართველოს“, ვინაიდან ამ პარტიის პოლიტიკური კურსი ეფუძნება საქართველოს ეროვნულ ინტერესებს.

კონგრესი გაუწევს ორგანიზებას საზღვარგარეთ მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეების არჩევნებში მონაწილეობის პროცესს. საზღვარგარეთ ცხოვრობს დაახლოებით 800.000 ამომრჩეველი. კონგრესი მოახდენს მათ რეგისტრაციას და არჩევნების დღეს ორგანიზებას გაუწევს საზღვარგარეთ გახსნილ საარჩევნო უბნებზე ხმის მიცემის პროცესს.

ჯონდი ბაღათურია წუხს, რომ პავლე კუბლაშვილი „კარიკატურულ სახედ“ იქცა

ამის შესახებ ბაღათურიამ პარლამენტის გუშინდელ პლენარულ სხდომაზე, „მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ“ კანონში ცვლილებების პროექტის განხილვისას განაცხადა, რომელზეც ბაღათურიას ალტერნატიულ წინადადებაზე დებატები გაიმართა.

„მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების“ შესახებ კანონში ცვლილებების პროექტით, ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებში მონაწილე და შედეგის მქონე პარტიებს, სატელევიზიო რეკლამის განთავსების ხარჯების დასაფარად, დამატებითი თანხა გამოეყოფათ. „ქართული დასს“ კი, რომელიც ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებში არ მონაწილეობდა, ამ თანხის მიღების შესაძლებლობა არ აქვს. „ქართული დასის“ ლიდერის ალტერნატიული წინადადებით, უპირატესობა არა მხოლოდ ადგილობრივ არჩევნებში, არამედ საპარლამენტო არჩევნებში შედეგების მქონე პარტიებსაც უნდა ჰქონდეთ.

თუმცა უმრავლესობა ბაღათურიას ინიციატივას მხარს არ უჭერს, რასაც დეპუტატი მის მიმართ პრეზიდენტის მხრიდან, შურისძიებად მიიჩნევს.

მისი თქმით, პრეზიდენტი სამარცხვინოდ იქცევა და მის უმრავლესობას „ქართული დასის“ წინააღმდეგ მოქმედებას ავალებს.

„მოგმართავთ უმრავლესობას, მძიმე მდგომარეობაში არ ჩაიყენოთ თავი და წესიერად მოიქცეთ. ნუ იქნებით პრეზიდენტისგან ბორკილდადებული“, — მიმართა უმრავლესობას ბაღათურიამ და კანონპროექტის ავტორს პავლე კუბლაშვილს, რომელსაც მისივე შეფასებით არანაირი რეიტინგი არ აქვს, ურჩია „კარიკატურულ სახედ არ ჩამოყალიბდეს“.

ინტერპრესნიუსი

პოზიცია

„საქართველო უფსკრულის პირასაა. ამას ყველა ხედავს. ბიძინა ივანიშვილს აქვს პოტენციალი, ვითარება შეცვალოს საქართველოში“, – ასეთია „მრეწველების“ ლიდერის გოგი თოფაძის პოზიცია. ამიტომაც დღეს ის ბიძინა ივანიშვილის გვერდითაა.

„ქართულ ოცნებაში“ „მრეწველების“ ოფიციალურ გაწევრებას ბიძინა ივნიშვილთან ექვსთვიანი მოლაპარაკება უძღოდა. თუმცა ასე გაჭიანურებული მოლაპარაკებების პროცესი სულაც არ ნიშნავს, რომ გოგი თოფაძე რაიმეს ყოყმანობდა. უბრალოდ, მას ახსოვდა, რომ ამ პროცესში იგი მარტო არ იყო და მის უკან ბიზნესი, ანუ საკუთარ თანამშრომელთა ოჯახები იდგა.

არ გამორიცხავს, რომ ჯერ სულ ახლახან მიღებული გადაწყვეტილების გამო, შესაძლოა, მის ბიზნესს პრობლემები შეექმნას, მაგრამ **Presage.tv**-სთან საუბარში არ მალავს, რომ არჩევანი ქვეყნის გადარჩენასა და ბიზნესს შორის გააკეთა.

საბოლოო პოზიცია კი გუშინწინ ჩამოუყალიბდა, როცა კვლავაც მორიგი შეხვედრა გამართა „ქართული ოცნების“ ლიდერ ბიძინა ივანიშვილთან. ამას წინ უსწრებდა ბიძინა ივანიშვილის განაცხადი – კარგი იქნება, „მრეწველები“ ჩვენთან იყვნენო.

მას შემდეგ ორი ბიზნესმენი არაერთხელ შეხვდა ერთმანეთს, სანამ საბოლოო გადაწყვეტილებამდე ერთობლივად არ მივიდნენ.

„მეკითხებიან, რატომ გაჭიანურდა საკითხი. თავიდანვე, ბიძინა ივანიშვილმა რომ გამოაცხადა, მოვდივარ პოლიტიკაშიო, იმავე დღეს ვთქვი, რომ მის გვერდით ვიქნებოდი. თუ აქამდე ეს არ გადაწყდა, იმიტომ, რომ კონკრეტული საკითხი იყო გადასაწყვეტი. მე ბიზნესმენი ვარ და თქვენ კარგად იცით, რა პრობლემების წინაშე შეიძლება აღმოჩნდეს მსგავს სიტუაციაში ბიზნესი. ამიტომ გავმართე კონსულტაციები ჩემს თანამშრომლებთან, გუნდის წევრებთან, რეგიონულ წარმომადგენლებთან და გადაწყვეტილება მივიღეთ კონსენსუსის საფუძველზე“, – აღნიშნა გოგი თოფაძემ.

„მრეწველთა“ ლიდერს ისიც გაცნობიერებული აქვს, რომ „ქართული ოცნების“ კოალიციაში შემავალ ძალებს, შესაძლოა, გარკვეულ საკითხებთან მიმართებით სრულიად განსხვავებული პოზიცია ჰქონდეთ, მაგრამ მათი მთავარი ამოცანა რეჟიმის შეცვლაა. განსხვავებულ ხედვას კი, როგორც გოგი თოფაძე ამბობს, ყოველთვის შეინარჩუნებს და ბოლომდე თავისი პრინციპების ერთგული დარჩება.

მაგალითად, ისევე, როგორც მთელი 15 წლის განმავლობაში, დღესაც იმეორებს, რომ ნატოში საქართველოს ინტეგრაციის წინააღმდეგია და მისთვის მიუღებელია, ავღანეთში ქართველი მეომრები იღუპებოდნენ. არც ნინო ბურჯანაძესთან დაკავშირებით იცვლის პოზიციას და „ქართულ ოცნებაში“ მის ლობისტად დარჩება, მაგრამ იმასაც აცნობიერებს, რომ ამ საკითხს კოალიციის

„მირჩევნია, ქვეყანა გადარჩეს, და თუნდაც ჩემი ბიზნესი დაიღუპოს“

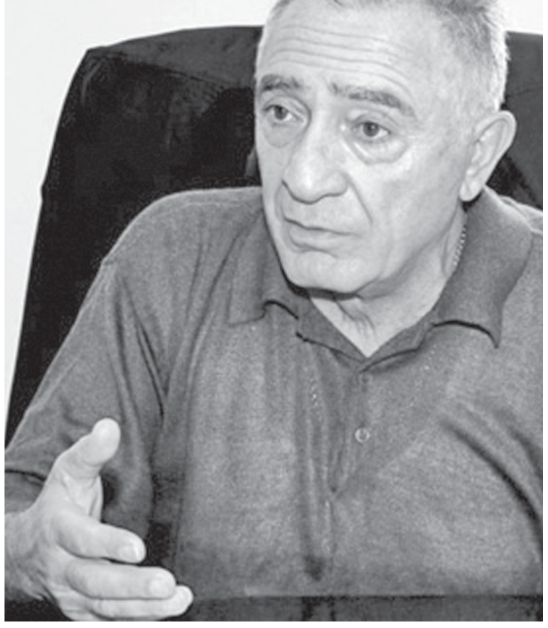

ხელმძღვანელი ბიძინა ივანიშვილი თავად გადაწყვეტს.

გოგი თოფაძე იმედოვნებს, რომ კოალიცია „ქართული ოცნების“ გამარჯვების შემთხვევაში, შეიქმნება კოალიციური ხელისუფლება, კოალიციური მთავრობა და, ასევე, კოალიციური პარლამენტი, რადგან ერთი პარტიული ორგანიზაცია სიკეთის მომტანი არასდროს იქნება.

რაც შეეხება ქდმ-ს ინიციატივას, ბიძინა ივანიშვილისთვის მოქალაქეობის მისანიჭებლად კონსტიტუციაში ცვლილებების შეტანის შესახებ, გოგი თოფაძე დარწმუნებულია, რომ ყოველგვარი ასეთი მცდელობების გარეშე ბიძინა ივანიშვილი მაინც მიიღებს საქართველოს მოქალაქეობას.

Presage.tv ესაუბრება „მრეწველების“ ლიდერს **გოგი თოფაძეს.**

– კოალიცია „ქართულ ოცნებაში“ შემავალ ძალებთან – „რესპუბლიკელებთან“, „თავისუფალ დემოკრატებთან“, „ეროვნულ ფორუმთან“ და სხვებთან თანამშრომლობა როგორ გესახებათ, მით უფრო, რომ არსებობს კონკრეტული საკითხები, რომელზეც, შესაძლოა, ვერ შეჯერდეთ?

– რადგან კოალიციაში შევედით, სადაც მთავარი პერსონა გახლავთ ბიძინა ივანიშვილი და მისი გეგმა და პროგრამაა მთავარი, ცხადია, ამას ვეთანხმებით. დანარჩენებთანაც გამოვნახავთ საერთო ენას. მართალია, შესაძლოა, გარკვეულ საკითხებთან მიმართებით განსხვავებული აზრი გვქონდეს, მაგრამ ყველასთვის საერთოა მთავარი მიზანი და ამ მიზნის ირგვლივ გავერთიანდით სუყველა. სულ ეს არის.

– ახლახან გავრცელდა ვახტანგ კომახიძის ინფორმაცია, ბიძინა ივანიშვილის შესაძლო ლიკვიდაციის საფრთხესთან დაკავშირებით. იმ ფონზე, როდესაც ხელისუფლება არ ერიდება არანაირ პროვოკაციას და ყველა მეთოდით ცდილობს ძალაუფლების შენარჩუნებას, გამორიცხავთ, რომ ბიძინა ივანიშვილს პრობლემებს რეალურად შეუქმნიან და არა – მხოლოდ ვერბალურ, მუქარის სახით?

– ბიძინა ივანიშვილს ამას ვერ გაუბედავენ. ეყო ამ ხელისუფლებას, რომ მსგავსი ნაბიჯები უკვე გადადგმული აქვს.

– გულისხმობთ პატარკაციშვილს და სხვებს?..

– დიახ, და ამიტომ ვერ გაბედავენ ამას.

– ვინ იქნება ბიძინა ივანიშვილის სიცოცხლის გარანტი?

– ამ მხრივ არაფერს ვფიქრობ, არ ვიცი, მაგრამ ის ნამდვილად ვიცი, რომ ამას ვერ გაბედავენ.

– თქვენ ახსენეთ, რომ მოლაპარაკებებს აწარმოებდით თქვენს რეგიონალურ ოფისებთან, რადგან არსებობდა საშიშროება, კოალიციაში გაწევრების შემთხვევაში, თქვენს ბიზნესს პრობლემები შექმნოდა. რა გარანტია გაქვთ, რომ კოალიციაში გაწევრების შემდეგ ამისგან დაზღვეული იქნებით?

– ამის არანაირი გარანტია არ არსებობს. რას უნდა ველოდო ამათგან? მოვლენ და მომეფერებიან?! მე მირჩევნია, ქვეყანა გადარჩეს და თუნდაც ჩემი ბიზნესი დაიღუპოს. როდესაც არჩევანი დადგა ჩემს წინაშე, რა თქმა უნდა, ქვეყნის გადარჩენა ვამჯობინე. ქვეყანა უნდა გადავარჩინოთ. სხვა გამოსავალი ახლა არ არის.

– ხელისუფლება თქვენს ბიზნესს მუდმივად პრობლემას უქმნიდა. თავის დროზე, როდესაც თქვენ ქალაქის მერის პოსტზე წამოაყენეთ საკუთარი კანდიდატურა, ასეთი აზრიც არსებოდა, რომ გარიგება მოხდა.

– არანაირი გარიგება. ის, რაც არ უნდა გადამეხადა, მაინც არ გადავიხადე ჯიუტად იმიტომ, რომ თავადაც მიხვდნენ, რომ ეს სისულელე იყო.

– იმ დროს თქვენ აცხადებდით, რომ თქვენს პრინციპზე დარჩით და თანხა არ გადაიხადეთ.

– დიახ, ძალიან ბევრი გადასახდელი დაგვიტოვეს, მაგრამ რა ვქნათ ახლა, მაგათ ვერ ვერევით. რამდენი სასამართლო იყო, რამდენი სადავო კომიტეტი შედგა, მაგრამ არანაირი შედეგი... ამიტომ ვლაპარაკობ, რომ საქართველოში სასამართლო წარმოუდგენელია. დემოკრატიაზე როდესაც ვსაუბრობთ, პირველი რიგში, სასამართლოს ობიექტურობა უნდა იყოს, რაც ნამდვილად არ არის საქართველოში.

– ერთხელ აღნიშნეთ, რომ კოალიცია „ქართულ ოცნებაში“ გასაწევრებლად ნინო ბურჯანაძეს ლობირებას გაუწევდით. რა დაინახეთ ნინო ბურჯანაძეში ისეთი, რითაც შესაძლოა, ბიძინა ივანიშვილს გადააფიქრებინოთ მის მიმართ ერთხელ უკვე ჩამოყალიბებული პოზიცია?

– ეს ბიძინას გადასაწყვეტია. ერთი რამ ვიცი, ნინო ბურჯანაძე ამ ხელისუფლებას არ შეეთამაშება, ისე, როგორც ჩვენ გვყავს ბევრი ფსევდოოპოზიციური პარტია, რომელთა შესახებაც თქვენ ჩემზე უკეთ იცით. ეს დიდი პლუსი აქვს ნინოს, ამიტომ მე გამოვაცხადე და ვთქვი, რომ კარგი იქნებოდა, ნინო ბურჯანაძე „ქართულ ოცნებაში“ ყოფილიყო. დანარჩენი ბიძინამ გადაწყვიტოს.

მანანა ნოზაძე

სხვა გაზეთებიდან

ამის შესახებ ჰეილი სვითლენდ ედვარდსი The New York Time-ს სტატიაში „გამოწვევა სააკაშვილს“ წერს.

„საქართველოს პოლიტიკური თეატრი მკაცრი ადგილობრივი და საერთაშორისო კონტროლის ობიექტი უნდა გახდეს“

„კვირას, შუადღეს ნიკა თავაძემ მარჯანიშვილის თეატრის კულისებში შემიყვანა, პატარა საგრიმიოროში, რომლის კედლებზეც ძველი ფოტოები, პროგრამები და პლაკატები იყო გაკრული. ბევრი ქართველი თავაძეს ქართულ სცენაზე ორი ათწლეულის განმავლობაში შესრულებული მთავარი როლებითა და მისი გასაოცრად კარგი გარეგნობის გამო იცნობს, „ქართველ ბრედ პიტს“ ეძახის, მაგრამ მასთან ამაზე სალაპარაკოდ არ მივსულვარ. მე იმის გაგება მსურდა, თუ როგორ მოხდა, რომ ის საქართველოს პოლიტიკურ სცენაზე ამ ბოლო ექვსი თვის განმავლობაში გათამაშებულ მძაფრსიუჟეტიან ამბავში ეპიზოდურ როლში აღმოჩნდა. ამბის ფაბულა ასეთია – სამხრეთ კავკასიის ამ ღარიბ ქვეყანაში თავაძე და კიდევ ათასობით სხვა მსახიობი, რეჟისორი, მასწავლებელი ბოლო 15 წლის განმავლობაში თავისი მწირი ხელფასის გარდა, ერთი კარჩაკეტილი ქართველი მილიარდერის ბიძინა ივანიშვილის სუბსიდიებსაც იღებდა“, – წერს The New York Time და დასძენს, რომ „ეს ამბავი ექვსი თვის წინათ შეიცვალა, როცა ივანიშვილმა პოლიტიკაში წასვლის შესახებ განაცხადა“.

„სულ რაღაც ერთ ღამეში ის პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილისთვის რეალურ საფრთხედ იქცა. დიდი ხნის განმავლობაში სააკაშვილი დასავლეთის ნებიერა იყო, რადგან ის პირობას დებდა, რომ საქართველოს თავის რთულ სამეზობლოში დემოკრატიის შუქურად აქცევდა. ოქტომბერში ივანიშვილმა სააკაშვილს ბრალი დასდო იმაში, რომ საკუთარი დემოკრატიული მისწრაფებების შესახებ ცრუობს და „ძალაუფლების მონოპოლიზებას“ ახორციელებს. ივანიშვილმა ოპოზიციური კოალიცია „ქართული ოცნება“ ჩამოაყალიბა და პირობა დადო, რომ სააკაშვილს დაამარცხებს. აი, სწორედ მაშინ დაიწყო ექვსთვიანი ცილისწამების კამპანია, რომლის პროცესშიც ორივე აცხადებდა, რომ ქვეყნის შერყეული დემოკრატიის მხსნელი სწორედ ის არის. დებატები ხშირად ისეთ მიმართულებას იღებდა, სადაც განსჯის თემა ის ხდებოდა, რომ ივანიშვილი, თავისი გულუხვი პატრონატით „ხმებს ყიდულობს“. აი, ამის გამო თავაძე ქვეყნის პოლიტიკურ თეატრში სტატისტის როლში აღმოჩნდა. თითქმის მაშინვე, როგორც კი ივანიშვილი ბრძოლაში ჩაერთო, სააკაშვილმა და მისი პარტიის ერთგულმა ადამიანებმა ბრიყვებივით იწყეს მოქმედება. ივანიშვილს მოქალაქეობა ჩამოართვეს იმ კანონის საფუძველზე, რომელსაც ხშირად არ მიმართავენ. გასულ თვეში საქართველოს საშინაო უაუდიტორულმა სააგენტომ, რომელსაც პირქუში დასახელება აქვს – „კონტროლის პალატა“, ივანიშვილის 100-ზე მეტი მხარდამჭერს რამდენიმესაათიანი დაკითხვა ჩაუტარა. საერთაშორისო გამჭვირვალობამ ამ ფაქტს „ამომრჩევლების დაშინების საქმე“ უწოდა. ადვილი მისახვედრია, რომ სააკაშვილი და მისი მეგობრები ივანიშვილში, რომლის ქონება ქვეყნის მშპ-ის თითქმის ნახევარს უდრის, უზარმაზარ საფრთხეს ხედავენ. გასული 15 წლის განმავლობაში ივანიშვილი ასაჩუქრებდა არა მხოლოდ კულტურის ელიტის ისეთ წარმომადგენლებს, როგორც თავაძეა, არამედ ძალიან ხელმოკლე მოქალაქეებს ეხმარებოდა, ღარიბ ბავშვებს მკურნალობის საფასურს უხდიდა, მოხუცებისა და უნარშეზღუდული ადამიანების მწირი პენსიების შესავსებად სუბსიდიებს გამოყოფდა. მან დაახლოებით 600 მილიონი სხვადასხვა სამთავრობო პროექტისათვის დახარჯა. ის ყველაფრის მშენებლობაში ეხმარებოდა მთავრობას, სამხედრო ყაზარმებიდან დაწყებული, სკოლებით დამთავრებული. საქართველოში, სადაც მოსახლეობის მნიშვნელოვანი ნაწილი სიღარიბის ზღვარს მიღმა ცხოვრობს, ხოლო უმუშევრობის მაჩვენებელმა 16%-ს მიაღწია, ასეთი დაფინანსება უმნიშვნელო რამ არ არის და სავსებით გონივრულია, რომ მთავრობამ საარჩევნო რეფორმა ჩაატაროს, კორპორაციული შემოწირულობები შეზღუდოს და საარჩევნო კამპანიების დაფინანსებაზე მკაცრი კონტროლი დააწესოს. მაგრამ სააკაშვილის მთავრობის ნაბიჯები, კერძოდ კი, დეკემბერში მიღებული ორი პრობლემური ჩასწორება და კონტროლის პალატის დაგეშვა მარტში, იყო ორპირი, არადემოკრატიული და დამთრგუნველი რამ, განსაკუთრებით საერთაშორისო საზოგადოებისთვის, რომელმაც საქართველოში 2008 წლის მერე 4 მილიარდ დოლარზე მეტი ამაოდ ჩადო, რადგან იმედოვნებდა, რომ საქართველო, სააკაშვილის დაპირებისამებრ, მართლაც დემოკრატიის შუქურა გახდებოდა. თუ საქართველოს მომავალს ფართო პერსპექტივიდან გადავხედავთ, იმას, თუ ვინ გაიმარჯვებს საარჩევნო რბოლაში, დიდი მნიშვნელობა არა აქვს. მნიშვნელოვანი ის არის, რომ საქართველოს მყიფე დემოკრატიას მშვიდობიანი საარჩევნო კონკურენცია პირველად გადააქვს. სააკაშვილისთვის, როდესაც მას სათანადო კონკურენტი არ ჰყავდა, ადვილი დემოკრატიის ფასეულობების მხარდაჭერა იყო, მაგრამ ახლა, როდესაც ტიტანს უპირისპირდება, ის ვალდებულია, თავისი დემოკრატიული დანაპირები შეასრულოს“, – წერს The New York Time და დასძენს, რომ **„ამიტომ საქართველოს სულ უფრო მძაფრი პოლიტიკური თეატრი მკაცრი ადგილობრივი და საერთაშორისო კონტროლის ობიექტი უნდა გახდეს“.**

ნინო ჩიჩუა

შიში და ტერორი – ნაციონალების იარაღი!

ივანიშვილს მოქალაქეობა იმ დროს მიენიჭება, თუ იგი ხელისუფლების რეალურ კონკურენტად აღარ ჩაითვლება

საქართველოში საპარლამენტო არჩევნებამდე 7 თვით ადრე არსებული ვითარების პრობლემებსა და თავისებურებებზე **„ინტერპრესნიუსი“** კონფლიქტებისა და მოლაპარაკებების საერთაშორისო კვლევის ცენტრის ხელმძღვანელს **გიორგი ხუციშვილს** ესაუბრა.

— ბატონო გიორგი, ივანიშვილისთვის საქართველოს მოქალაქეობის აღდგენის საკითხი კვლავ აქტუალურია. ცნობილი გახდა, რომ „ქართული ოცნების“ ლიდერი პრეზიდენტს მოქალაქეობის აღდგენის მოთხოვნით არ მიმართავს. პარალელურად, არასამთავრობო ორგანიზაციებმა თხოვნით მიმართეს „ქრისტიან-დემოკრატებს“, უკან გაიწვიონ მათ მიერ ინიცირებული ქვეყნის სუვერენიტეტისთვის სახიფათო საკონსტიტუციო ცვლილებები. თქვენი აზრით, რატომ აყოვნებს ხელისუფლება ივანიშვილისთვის მოქალაქეობის აღდგენას?

— გარედამკვირვებელს საქართველოში მიმდინარე პროცესებზე რჩება შთაბეჭდილება, რომ ხელისუფლება ცდილობს ყველაფერი ისეააწყოს და გადაანაწილოს, რომ მიაღწიოს მთავარ მიზანს - თავისი გუნდის ხელისუფლებაში განუსაზღვრელად დარჩენის ამოცანა. ამისთვის კი საჭიროა, ნებისმიერი ძლიერი კონკურენტის ასპარეზიდან ჩამოშორება. გასული წლის შემოდგომამდე ეს ამოცანა ხელისუფლებას შესრულებული ჰქონდა. ოპოზიცია მარგინალიზებული იყო და არჩევნებზე ხელისუფლებისთვის საფრთხის შექმნა არ შეეძლო. ახლა ტელევიზიები, ექსპერტები, რომლებსაც ხშირად სახელისუფლებო ექსპერტებს უწოდებენ, სატელევიზიო სივრცეში ქმნიან ისეთ სურათს, რომელიც ხელისუფლებას თავისი მიზნის შესრულებას გაუადვილებს.

იმისათვის, რომ ხელისუფლებას კონკურენტები არ ჰყავდეს, იქ, სადაც არ გამოდის ოპოზიციური სპექტრის მარგინალიზაცია, უნდა მოხდეს კონკურენტების ჩამოშორება. თან ეს ისეთი ფორმით უნდა იყოს გაპიარებული, რომ ვინც პოლიტიკურ გააქტიურებას მოისურვებს, უნდა იცოდეს, რომ მის ფინანსებსაც დაემუქრება საშიშროება და იგი თავის პოლიტიკურ მიზნებს ვერ მიაღწევს.

როდესაც ხელისუფლებამ პოლიტიკაში გამოჩენილ ივანიშვილს საქართველოს მოქალაქეობა ჩამოართვა, ბევრმა ხელისუფლების ეს ნაბიჯი შეცდომად შეაფასა. ჩემი აზრით, ეს ხელისუფლების მხრიდან შეცდომა არ იყო, ვინაიდან ამგვარი ქცევა მისი იდეოლოგიაა. ხელისუფლების იდეოლოგიის არსი ასეთია — ვინც ჩვენს ხელისუფლებაში ყოფნას დაემუქრება, სასტიკად დაისჯება და ეს ყველამ უნდა გაიგოს, უბრალო გლეხმაც და ოლიგარქმაც. **ეს ხელისუფლების პოლიტიკის ნაწილი იყო და არა შეცდომა. სხვაგვარად ამ გუნდს არც მოქმედება და არც არსებობა არ შეუძლია.**

რაც შეეხება ივანიშვილისთვის მოქალაქეობის მიცემის პერსპექტივას, სერიოზული საფუძველი არსებობს ვივარაუდოთ, რომ საკონსტიტუციო ცვლილებების განხორციელების ინიციატივის უკან, რომელიც „ქრისტიან-დემოკრატებმა“ გააჟღერეს, ხელისუფლების გუნდი დგას. ამ ნაბიჯით ხელისუფლებამ გარესამყაროში კიდევ ერთი ქულა ჩაიწერა. **ხელისუფლება დასავლეთს ეუბნება — საქართველოს კანონმდებლობაში არ არსებობს ივანიშვილისთვის მოქალაქეობის დაბრუნების შესაძლებლობა, მაგრამ ჩვენ, კონსტიტუციაში ცვლილებების ინიცირებით შექმნილ ვითარებაში ივანიშვილს გამოსავალს ვთავაზობთ.**

მაგრამ საქმე ისაა, რომ ამ სქემით ივანიშვილისთვის მოქალაქეობის დაბრუნების ვადა დროში მნიშვნელოვნად გაიწელება. ეს სცენარი აკმაყოფილებს ხელისუფლების როგორც სტრატეგიულ, ისე ტაქტიკურ ამოცანას. ხელისუფლების გათვლა ასეთია — ივანიშვილს მოქალაქეობა იმ დროს მიენიჭება, როცა იგი ხელისუფლების რეალურ კონკურენტად აღარ ჩაითვლება. ჩემი ვარაუდით, ხელისუფლება ივანიშვილისთვის მოქალაქეობის დაბრუნებას არჩევნების მოახლოებამდე მაქსიმალურად გაწელავს. ივანიშვილისთვის მოქალაქეობის მიცემის საკითხში ხელისუფლება საკმაოდ დახვეწილად მოქმედებს. ერთი მხრივ დასავლეთს ეუბნება, რომ ამ საკითხში მისი პოზიცია კონსტრუქციულია, ხოლო მეორე მხრივ მოქალაქეობას მაშინ დაუბრუნებს, როცა ეს საკითხი აქტუალური აღარ იქნება.

— ექსპერტთა უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ ამ საკითხში ჩვენს ხელისუფლებაზე ბრიუსელის და განსაკუთრებით ვაშინგტონის ზეწოლა იმდენად დიდია, რომ ოფიციალური თბილისი აშშ-ს მხრიდან ივანიშვილისადმი ამგვარ მხარდაჭერას არ ელოდა. თქვენც იზიარებთ ამ მოსაზრებას?

— ვფიქრობ, აშშ ჩვენს საკითხში საკმაოდ გააქტიურებულია და შეშფოთებასაც გამოთქვამს იმასთან დაკავშირებით, თუ რა მდგომარეობაა ქვეყანაში წინასაარჩევნოდ. მაგრამ ევროპა ამ საკითხებში ინტერესს ნაკლებად ავლენს. ვიმედოვნებ, ამ და ბევრ სხვა საკითხში ევროპაც გააქტიურდება. საერთაშორისო ასპარეზზე ის წინასაარჩევნო რეალობა უნდა დაფიქსირდეს, რომელიც ჩვენთანაა და რომლის ოსტატურად შენიღბვასაც ხელისუფლება სხვადასხვა მანიპულაციებით ცდილობს. დასავლეთმა უნდა აღიაროს, რომ ჩვენთან არანორმალური წინასაარჩევნო ვითარებაა. ამის შესახებ ამერიკამ კი თქვა, მაგრამ ევროპას თავისი პოზიცია ჯერ არ დაუფიქსირებია.

— საარჩევნო კამპანია კარგა ხანია დაწყებულია, მაგრამ თვალშისაცემია არა იდეათა ჭიდილი, არამედ პიროვნული დაპირისპირების ნიშნები. საარჩევნო კამპანია ხელისუფლების სცენარით, ანუ კონფრონტაციისა და დაპირისპირების ნიშნით მიმდინარეობს. სიტყვა „ოპოზიცია“ ლამის მტრის ტოლფას ცნებადაა ქცეული, არადა, აზრთა სხვადასხვაობა მტრობას სულაც არ ნიშნავს. თქვენი აზრით, არსებული ვითარება რაზე უფრო მიუთითებს, ჩვენში პოლიტიკური კულტურის ნაკლებობაზე, თუ იმაზე, რომ ხელისუფლებისთვის ოპოზიციისგან მტრის ხატის შექმნა, არჩევნებში გამარჯვების მოკლე და ნაცადი ხერხია?

— ჩვენთან ოპოზიციის მიმართ ხელისუფლების დამოკიდებულება ძალიან განსხვავდება ცივილიზებულ სამყაროში მიღებული დამოკიდებულებისაგან. ცივილიზებულ ქვეყნებში ოპოზიციამ ხელისუფლება შეიძლება არგუმენტირებული კრიტიკით მიწასთანაც გაასწოროს, იგივე შეიძლება მმართველმა გუნდმაც გააკეთოს, მაგრამ ცივილიზებულ სამყაროში ღირებულებითი პრინციპები დაცულია და არავის მოუვა თავში ოპოზიციის მტრად გამოცხადება.

ჩვენთან ოპოზიცია ყოველთვის მარგინალიზაციის საგანი იყო. მხოლოდ ის ოპოზიცია არ იყო მარგინალიზებული, რომელიც თუ მთლიანად არა, ნაწილობრივ მაინც ხელისუფლების გავლენის ქვეშ იყო. ასეთ ვითარებაში, ჩვენთან არსებულ ვითარებაზე საერთაშორისო თანამეგობრობის რეაქციაა გასაკვირი, რომელიც ჩვენთან ხელისუფლებასა და ოპოზიციას შორის ურთიერთობებში ღირებულებით საკითხებზე ნაკლებად რეაგირებს.

ჩვენი ხელისუფლება აცხადებს, რომ ევროპულ დემოკრატიას აშენებს, რეალურად კი ჩვენი ხელისუფლების იდეალი, შუააზიური პოლიტიკური მოდელია. სწორედ ასეთ პოლიტიკურ სისტემაშია ოპოზიცია ან მარგინალიზებული, ან მართვადი, ანაც საერთოდ არ უნდა არსებობდეს. ჩვენში ასეთ ვითარებაზე დასავლეთის სუსტი რეაქცია ჩემთვის გაუგებარის გარდა, გასაოცარიცაა. ხელისუფლება კი აცხადებს, რომ ევროპისკენ ისწრაფვის, მაგრამ ავლენს ღირებულებებს, რომელთაც ევროპულ ფასეულობებთან საერთო არაფერი აქვს.

არ ვამბობ, რომ შევარდნაძის მმართველობის პერიოდში ოპოზიციის მიმართ დამოკიდებულების საკითხში განსხვავებული ვითარება იყო, მაგრამ ის, რაც ამ საკითხში ახლა ჩვენთან ხდება, ყოველგვარ ზღვარს სცილდება. 2003 წელს ხალხი ცვლილებას ითხოვდა და სხვათა შორის, ამ საკითხებშიც. 2004 წლის შემდეგ ჩვენში ჩამოყალიბდა ვითარება, რომლის პირობებში შეუძლებელია ოპოზიციის გაძლიერება და ანგარიშგასაწევ პოლიტიკურ ძალად გადაქცევა. მაინც, ვინ მიიყვანა ქვეყანა იმ მდგომარეობამდე, რომ ოპოზიცია სუსტია და ვერ უმკლავდება ხელისუფლებას? ამ ხელისუფლებამ არ აუკრძალა ბიზნესს დახმარებოდა ოპოზიციას და დააშინა ყველა, ვისაც პოლიტიკაში საქმიანობის სურვილი შეიძლებოდა გასჩენოდა? ხელისუფლებამ გააფრთხილა პოტენციურად აქტიური საზოგადოება, რომ თუ იგი პოლიტიკისკენ და განსაკუთრებით ოპოზიციისკენ გაიხედავდა, პრობლემები შეექმნებოდა. ხელისუფლებამ ყველაფერი გააკეთა, რომ პოლიტიკაში წასვლა საშიში გამხდარიყო.

— ის, რასაც ხელისუფლება რეგიონებში ხალხთან დიალოგს უწოდებს, უფრო მონოლოგი და პროპაგანდაა, ვიდრე ქვეყნისთვის მნიშვნელოვან თემებზე საჯარო და აკადემიური მსჯელობა. შეიძლება გვქონდეს იმედი, რომ მოახლოებული საპარლამენტო არჩევნებისთვის ტელეეთერებში იდეათა ჭიდილს ვიხილავთ, რაც მოსახლეობას ძირითად პოლიტიკურ სუბიექტებს შორის განსხვავებას უფრო კარგად დაანახებს?

— ის, რომ სახელისუფლებო არხები, რომლებიც ქვეყნის მასშტაბით მაუწყებლობენ, წინასაარჩევნო პერიოდში სახელისუფლებო პროპაგანდას ეწევიან, უდავოა. დაუშვებელი დოზით ხდება ამავე მიზნებისთვის ადმინისტრაციული რესურსის გამოყენება. ახალი ამბები მთლიანად ერთი პოლიტიკური ძალის სასარგებლოდაა აწყობილი, რაც წინასაარჩევნო პერიოდში დაუშვებელია.

არ გამოვრიცხავ, რომ ტელევიზიებმა მალე პოლიტიკური თოქ-შოუები დაიწყონ, მაგრამ ისიც ისე იქნება მართული, რომ პოლიტიკურ იდეათა ჭიდილისგან ძალიან შორს იქნება. წინა პლანზე იქნება წამოწეული პიროვნებებს შორის დაპირისპირება და არა ქვეყნისთვის მნიშვნელოვან თემებზე მსჯელობა. არგუმენტების ძალა დაპირისპირების ინტერესით გადაიფარება. ასე რომ, წინასაარჩევნოდ ტელეეთერში იდეათა ჭიდილის ნახვის მოლოდინი არ მაქვს.

— საარჩევნო კამპანია კარგა ხნის დაწყებულია და თვალშისაცემია როგორც ხელისუფლების, ისე ოპოზიციური ძალების შეცდომები და პატარ-პატარა მიღწევები. თქვენი აზრით, რა შეცდომებს უშვებს ხელისუფლება, კოალიცია „ქართული ოცნება“ და სხვა პოლიტიკური სუბიექტები?

— ხელისუფლება ფუნდამენტურ შეცდომას უშვებს იმით, როცა მთელ მსოფლიოს ეუბნება, რომ არის ერთპარტიული მმართველობის, ოპოზიციის მთლიანად მარგინალიზაციისა და დემონიზაციის მომხრე. ხელისუფლება არ მალავს, რომ მას ოპოზიციის მიმართ სელექციური დამოკიდებულება აქვს, ანუ ოპონენტებს თავად ირჩევს. ხელისუფლების მხრიდან ოპოზიციის წინააღმდეგ გადადგმული ნაბიჯები ძალიან ჰგავს ქვეყანაში ტერორისა და შიშის დამკვიდრების მცდელობას.

ჩემი აზრით, კოალიცია „ქართული ოცნებაც“ უშვებს შეცდომებს. კოალიცია აგვიანებს ხალხთან აქტიური და მრავალმხრივი კავშირის დამყარებას. არსებული ვითარებიდან ხალხი ასეთ დასკვნას აკეთებს: ხელისუფლება პროცესს მართავს და როგორც ჩანს, ივანიშვილი და მისი გუნდი ხელისუფლებას არჩევნებზე ვერ მოერევა. საქმე ის კი არაა, „ქართული ოცნება“ მოვა თუ არა პარლამენტში უმრავლესობით, უნდა დაირღვეს ის მთავარი, რომ ქართულ პოლიტიკაში არ უნდა იყოს ერთი პოლიტიკური ძალისა და გუნდის დომინირება.

ქართულ პოლიტიკაში უნდა დამკვიდრდეს კონკურენტუნარიანი ვითარება, პარლამენტსა და მთავრობაში აზრთა სხვადასხვაობა პოლიტიკური ცხოვრების შემადგენელი ნაწილი უნდა გახდეს. ეს არ ნიშნავს არც რეფორმებისთვის ძირის გამოთხრას და არც სახელმწიფოს დასუსტებას, როგორც ამას ხელისუფლების წარმომადგენლები ამტკიცებენ. პირიქით, პოლიტიკურ სივრცეში ამგვარი რეალობის არსებობა სახელმწიფოს მხოლოდ აძლიერებს. პოლიტიკურ ასპარეზზე ამგვარი ვითარება ნებისმიერი დემოკრატიული საზოგადოების სიძლიერის საფუძველია.

რაც შეეხება „ქართულ ოცნებას“, კოალიცია ვერ ავლენს იმ ხარისხის ტაქტიკურ მზაობას, რომელსაც ხალხი მისგან უკვე მოითხოვს. „ქართულ ოცნებას“ უკვე უნდა ჰქონდეს ხალხისთვის გასაგები ალტერნატივები ყველა იმ მნიშვნელოვან თემებზე, რომელიც საზოგადოებას აწუხებს და აინტერესებს. ხალხმა უნდა იცოდეს, თუ რის გაკეთებას აპირებს „ქართული ოცნება“ და რა ალტერნატივებს სთავაზობს საზოგადოებას იმ შემთხვევაში, თუ ისინი ხელისუფლებაში მოვლენ. ამაზე კი პასუხები კოალიციას ჯერ გაცემული არ აქვს.

იმისათვის, რომ ხალხმა „ქართული ოცნება“ ძლიერ პოლიტიკურ ძალად მიიჩნიოს, საკმარისი არაა ივანიშვილის ფინანსური რესურსები და ავტორიტეტი. კოალიცია არა მარტო უნდა გავიდეს რეგიონებში, რასაც ისინი ახლა აკეთებენ, არამედ გამოჩნდეს მათი პოლიტიკური აქტიურობა ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე. ეს ჯერჯერობით არ ჩანს. შეიძლება ითქვას, რომ ხელისუფლებას წინასაარჩევნო კამპანია დიდი ხანია დაწყებული აქვს, კოალიციას კი — არა.

კობა ბენდელიანი

ინფორმაცია

„ლეიბორისტები“ „სახალხო მართლმადიდებლური მოძრაობის“ წევრების პატიმრობიდან გათავისუფლებას ითხოვენ

როგორც გუშინდელ პრესკონფერენციაზე ლეიბორისტმა გიორგი გუგავამ განაცხადა, 2010 წლის 7 მაისს ტელეკომპანია „კავკასიასთან“ დაპატიმრებული „სახალხო მართლმადიდებლური მოძრაობის“ წევრები სინდისის პატიმრები არიან და პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა ისინი სააღდგომოდ მაინც უნდა გაათავისუფლოს.

„ორი წლის წინათ, ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩის ჯონ ბასის სანქციით ივანიშვილის საინფორმაციო ღრუდ გადაქცეული ტელეკომპანია „კავკასიის“ ხელმძღვანელობის პროვოცირებითა და შესრულებით დააპატიმრეს „სახალხო მართლმადიდებლური მოძრაობის“ წევრები: დავით შალამბერიძე, ავთანდილ ზომბაძე, ზვიად ბლიაძე, ლევან ჩაჩუა, გიორგი გაბედავა, რატი მაისურაძე, შოთა აფხაიძე და ჯაბა გურჩიანი, რომლებიც არიან სინდისის პატიმრები და დღემდე უკანონოდ იხდიან სასჯელს. მივმართავთ სააკაშვილს, ამ დიდ ხუთშაბათს მაინც იყოს ქრისტიანი და სააღდგომოდ გაათავისუფლოს საკუთარი მრწამსის დაცვის გამო უსამართლოდ დაპატიმრებული ბიჭები“, — განაცხადა გიორგი გუგავამ.

ინტერპრესი

1978 წლის გაზაფხული განსაკუთრებით დაძაბული აღმოჩნდა საქართველოსთვის — ჩვენს ხალხს ხელიდან აცლიდნენ ეროვნული თვითმყოფადობის ტრიადის ერთ-ერთ შემადგენელს — მშობლიურ ენას: ახალი კონსტიტუციით ქართული ენის სახელმწიფოებრივი სტატუსი უქმდებოდა, რაც იყო გზა ეროვნულობის დაკარგვისკენ.

მაშინ ხალხის, უწინარეს ყოვლისა, ახალგაზრდობისა და ხელისუფლების ერთიანობის შედეგად მოხერხდა ენის, მაშასადამე, ეროვნულობის გადარჩენა.

მნიშვნელოვანი იყო ეს მოვლენა იმითაც, რომ სსრ კავშირის უახლეს ისტორიაში პირველად მოხდა, რომ „ქვემოდან“ მოთხოვნით ცენტრალურმა ხელისუფლებამ შეცვალა თავისი პრინციპული იდეოლოგიური გადაწყვეტილება.

14 აპრილის წინა დღეებში ვეწვიეთ ედუარდ შევარდნაძეს, რომელიც ხსენებული მოვლენების ეპიცენტრში იმყოფებოდა და, როგორც თავად იხსენებს, „მეამაყება, რომ თავიდან ბოლომდე ამ მოვლენების მონაწილე და, გარკვეულად, წარმმართველიც ვიყავი“.

ედუარდ შევარდნაძე:

ეს იყო ქართული ენის გამარჯვება

— 1978 წლის 14 აპრილს საქართველოს უმაღლესი საბჭოს სესიაზე უნდა დამტკიცებულიყო ახალი კონსტიტუცია. უკვე აგორებული იყო საპროტესტო მოძრაობა, დაძაბულობა პიკს უახლოვდებოდა.

თუ გახსოვთ, როგორი გათენდა თქვენთვის ის 14 აპრილი?

— მხიარულად ვიყავი-მეთქი, ვერ ვიტყვი, მაგრამ არც განწირული კაცის განწყობილება მქონდა. ერთი რამ დაბეჯითებით ვიცოდი, დარწმუნებული ვიყავი ჩემს სიმართლესა და ჩვენს გამარჯვებაში.

— რატომ?

— იმიტომ, რომ ამას წინ უსწრებდა დიდი საორგანიზაციო მუშაობა-შეხვედრები მეცნიერებთან, მწერლებთან, საზოგადოებრიობის წარმომადგენლებთან და ჩვენ ყველანი ერთ აზრზე ვიდექით.

— ყველა, ბატონო ედუარდ? ცეკას ბიუროს ყველა წევრი და ჩვენი ინტელიგენციის ყველა წარმომადგენელი?

— სამწუხაროდ, ყველა – არა. მაგალითად, მწერლებთან შეხვედრის დროს და შემდეგაც ყველაზე აქტიური, შეურიგებელი პოზიცია დაიკავა რეზო ჯაფარიძემ, მაგრამ, ჩემდა გასაკვირად, გრიგოლ აბაშიძემ თქვა, ეგებ ამ ეტაპზე ჯობდეს, დროებით შევეგუოთო.

ეს „დროებითი შეგუება“ იყო ყველაზე უფრო საშიში, რადგან დროებითობა მუდმივობაში შეიძლებოდა გადაზრდილიყო (და გადაიზრდებოდა კიდეცა, იმ სიმყარეში, რომელშიც არც ქართული ენის, არც ქართველობის ადგილი არ იქნებოდა.

— ბიუროს წევრები რას ამბობდნენ?

— ზოგმა დაიცვა ქართული ენა, ზოგმა „წინ გაიხედა“ და მირჩია, რახან მოსკოვმა მიიღო გადაწყვეტილება, უმჯობესია, ჩვენც იგივე გავაკეთოთო.

— საოცარია! რაღაც ვერ ვიხსენებ, რომ თქვენი ბიუროს წევრებიდან ვინმეს ელიარებინოს, შევცდიო , და პატიება ეთხოვოს.

— ჩემთვის მაინც ყველაზე მიუღებელი იყო იმ ხელმძღვანელების პოზიცია, რომლებიც უსაფრთხოების ბაგირზე ბალანსირებდნენ – არც იქით იყვნენ, არც – აქეთ, ან პირიქით – იქითაც და აქეთაც. ასეთ პოზიციაზე იდგა ცეკას მაშინდელი მდივანი იდეოლოგიის დარგში.

მაგრამ სრულიად გაუგებარი იყო, რომ პრესაში კონსტიტუციის პროექტის გამოქვეყნების შემდეგ მაინც (განხილვამდე ორი თვით ადრე დავბეჭდეთძ, ამას სათანადო რეაქცია მოჰყვებოდა. მაგრამ იმედი გამიცრუვდა.

ყველაფერი იქითკენ მიდიოდა, რომ, როგორც ყველა სხვა შემთხვევაში, ამჯერადაც საკავშირო ორგანოების გადაწყვეტილებას ულლად დავიდგამდით ისე, რომ ვერც გავიგებდით.

— რატომ, ბატონო ედუარდ?

— იმიტომ რომ ხალხის აქტიურობა, ერთსულოვნება და ბრძოლისუნარიანობა იმ პერიოდში მოჩვენებითი იყო, „ახალი კონსტიტუციის პროექტი“ ხალხს ფარატინა ქაღალდად მიაჩნდა. იძულებული გავხდი, ინიციატივა ხელთ ამეღო, დამეწყო გამოსვლები სახელმწიფო უნივერსიტეტში, სხვა ორგანიზაციებში, გამომექვეყნებინა კონსტიტუციის ჩემეული განმარტებები.

— რომლებითაც უპირისპირდებოდით საკავშირო მთავრობას და პოლიტბიუროს? ეს ხომ, სხვა თუ არაფერი, პოლიტიკურ „ტყვიაზე წასვლას“ ნიშნავდა?

— შეიძლება ეგრეც ყოფილიყო, მაგრამ უფსკრულში კი არ ვვარდებოდი თავით, არამედ განსასჯელად და საკამათოდ, ერთად საფიქრელად ვიწვევდი იმათ, ვისაც ამ საკითხის გადაწყვეტის პრეტენზია ჰქონდა, ან – უნდა ჰქონოდა: ყურადღებას ვამახვილებდი იმაზე, რომ ენის სტატუსი ქართველებისთვის განსაკუთრებით მგრძნობიარეა...

— გამოაცოცხლეთ საზოგადოებრიობა?

— სამწუხაროდ, ვერა. ჩემს ამ გამოსვლებს რაიმე სერიოზული რეაგირება და კამათი არ მოჰყოლია, თუ არ ჩავთვლით რამდენიმე კრიტიკულ პუბლიკაციას.

მკვეთრი კრიტიკით აკაკი ბაქრაძე გამოირჩა, ცნობილი პუბლიცისტი და ლიტერატორი.

კიდევ და კიდევ საჯაროდ გავიმეორე, რომ კონსტიტუციის პუნქტი, რომელიც სახელმწიფო ენის საკითხს ეხება, დასამუშავებელია, მივმართე ენათმეცნიერებს, მწერლებს, მოეწოდებინათ თავიანთი წინადადებები, ახალი ფორმულირებები.

თანდათან აგორდა ტალღა. აკადემიკოსი არნოლდ ჩიქობავა სერიოზული წინადადებით შემოვიდა, უნივერსიტეტში სტუდენტებთან სასაუბროდ მოვიდნენ ნოდარ დუმბაძე და ჯანსულ ჩარკვიანი... აგორდა ტალღა: ცეკაში მოვიდნენ რეზო ამაშუკელი, ნოდარ წულეისკირი, რეზო გაბრიაძე და სხვები. სერიოზულად ვისაუბრეთ. თავისი სიტყვა თქვა ირაკლი აბაშიძემ.

ალბათ, ყველას ვერ ჩამოვთვლი. ამ თემაზე დეტალურად ვწერ ჩემს წიგნში „ფიქრი წარსულსა და მომავალზე“.

— ბატონო ედუარდ, პირდაპირ მითხარით, ხალხის, მათ შორის, ინტელიგენციის აქტიური პოზიციის იმედად რომ დავრჩენილიყავით, საქართველოს საპროტესტო მუხტი მოსკოვში რომ არ ჩაგეტანათ, გავიმარჯვებდით?

— (პაუზაძ მთავარი მაინც ეს იყო. მაგრამ საზოგადოებრივი აზრი საბჭოთა კავშირის ხელმძღვანელების მიერ მხარდაჭერილი რომ არ ყოფილიყო, შედეგად შეიძლება მიგვეღო 1956 წლის 9 მარტი ნომერი ორი. ან უარესი: არ იყო ამის მაგალითები თუ რა?!

— ამიტომ დაიწყო თქვენი სიარული კრემლის გოლგოთის დერეფნებში?

— დიახ, მაგიტომ. პირველად ჩერნენკო მოვინახულე და ავუხსენი, რას ნიშნავდა ენის ფენომენი ქართველისთვის, რომ ენა ეროვნული სიწმინდეა და ა.შ. შევხვდი სუსლოვს, ცეკას მდივანს, რომლის დათმობა ქართული ენის „გარანტირებული ხმარებისა“ და ეროვნული ენების განვითარებაზე სახელმწიფო ზრუნვის იქით არ წასულა.

სუსლოვს მიაჩნდა, რომ ეს დიდი მონაპოვარი იყო...

მოსკოვში დაიწყეს ლაპარაკი, რომ შევარდნაძე ქმნის არეულობასო. სუსლოვმა კი – მეტს ვერაფრით დაგეხმარებითო...

— ბრეჟნევი, ბატონო ედუარდ?

— ბრეჟნევმა, ამ საქმის სპეციალისტი არ ვარ, ალბათ, მართალი ხარ, მესმის შენიო. და ჯერ სუსლოვთან გამაგზავნა, შემდეგ – ჩერნენკოსთან და კაპიტონოვთან.

— და რით დამთავრდა თქვენი „хождение по мукам“

— იმით, რომ, ჩემს თავზე უნდა ამეღო პასუხისმგებლობა და გადამეწყვიტა – ან გამარჯვება და ხალხის მოთხოვნის შესრულება, ან – სრული კრახი.

— და დადგა გადამწყვეტი მომენტი:

ედუარდ შევარდნაძე დგება საქართველოს უმაღლესი სესიის ტრიბუნასთან.

— მოდით, ახლა ერთად წავიკითხოთ ამონარიდი ჩემი წიგნიდან, რომელშიც ეს მომენტია აღწერილი.

„სესია გაგრძელდა. ჩემი მოხსენება დაახლოებით ორსაათიანი იყო. ენის საკითხი ბოლოსთვის შემოვინახე. რა თქმა უნდა, ყურს არავინ მიგდებდა. თვალებში ეტყობოდათ, რომ ეს ხალხი სხვაგანაა, აქ არ სხედან, ამ დარბაზში არ არიან. ამას ისიც ემატებოდა, რომ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე ინაური წარამარა ტოვებდა დარბაზს. სხვათა შორის, პარტიულმა აქტივმა იცოდა, რომ ინაური ტყუილად არასდროს გადიოდა გარეთ, თუ გავიდოდა, ე.ი. რაღაც ხდებოდა.

წინასწარ მოველაპარაკე კოლბინს (ცკ მეორე მდივანს, — ა.ს.), რომ სიტუაციის გართულების შემთხვევაში ბარათს მომწერდა.

მივიღე პირველი ბარათი — „ახალგაზრდობა უნივერსიტეტიდან დაიძრა“; მეორე ბარათი — „ისინი ოპერის თეატრს მიუახლოვდნენ“; მესამე აღარ იყო საჭირო, რადგან უკვე ისმოდა ყვირილი: „დედა-ენა!“, „სა-ქარ-თვე-ლო!“... ვხვდებოდი, რომ გარეთ ხალხის უზარმაზარი მასა იყო შეკრებილი. როგორც შემდეგ თქვეს, — 50-60 ათასი კაცი. ამ დროს დარბაზი შოკირებული და გარინდული იჯდა, არავინ იცოდა, რა მოხდებოდა.

ნებისმიერ შედეგზე, სისხლიანსა თუ უსისხლოზე, თუმცაღა ტყვიის სროლას მე არავინ შემეკითხებოდა, პასუხისმგებელი მე ვიყავი.

ბოლოს ვთქვი, რომ „ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს წევრებმა ვითათბირეთ (არავითარი თათბირი არ ყოფილა) და მივიღეთ გადაწყვეტილება — ქართული ენა ინარჩუნებს სახელმწიფო ენის სტატუსს“.

სიმართლე გითხრათ, ამას რომ ვამბობდი, ჟრუანტელმა დამიარა; მთელი დარბაზი (750 კაცი ეტეოდა) ფეხზე ადგა და ტაშისცემა დაიწყო, არა მარტო ტაში, ტირილიც... მე არ მინახავს არც ერთი სახე, რომელსაც ცრემლებით არ ჰქონოდა თვალები სავსე“.

(კითხვას რომ ამთავრებდა, შევამჩნიე, ედუარდ შევარდნაძეს ხმა გაებზარა და თვალზე ცრემლი მოადგაძ.

— რუბიკონი გადალახული იყო, გადაწყვეტილება — მიღებული, მაგრამ მთავრობის სახლის წინ შეგროვილი ახალგაზრდობა დაშლას არ აპირებდა: ჩამოვიდეს შევარდნაძე და ჩვენ პირადად გვითხრასო.

— ჩავედი, დაველაპარაკე. ძნელია იმ გრძნობის გადმოცემა, ადამიანი ხალხთან ერთობას, ერთ ორგანიზმად შერწყმას რომ იგრძნობს, როცა მიხვდები, რომ ხალხს შენი სიტყვის სჯერა.

— მე მგონი, გადაჭარბებული არ იქნება, თუ ვიტყვი, რომ ქართული ენისთვის სახელმწიფო ენის სტატუსის მოპოვება, ერთგვარი წინამორბედი იყო დამოუკიდებლობის აქტის. ხომ არ ვაჭარბებ?

— ვერაფერს გეტყვით.

— მაგრამ ასეთ „დამოუკიდებლობას“ რომ არ გაპატიებდნენ, უეჭველია.

— ეგრეც მოხდა. დაგვიბარეს მოსკოვში ჩვენი საკითხის გასარჩევად.

(და კვლავ ციტატა წიგნიდან „ფიქრი წარსულსა და მომავალზე“):

„საუკეთესო შემთხვევაში მოეწყობოდა ჩემი საქმის გარჩევა პოლიტბიუროს სხდომაზე, უარეს შემთხვევას — ნუღარ იკითხავთ, მაგრამ ბრეჟნევმა უარი თქვა ამგვარ გარჩევაზეც კი, რადგან არ უნდოდა უკიდურესი გადაწყვეტილებების მიღება და ხალხის კიდევ უფრო გაღიზიანება.

შედგა სამუშაო თათბირი სუსლოვთან, რომელსაც ესწრებოდნენ საკავშირო ცენტრალური კომიტეტის მდივნები კირილენკო და კაპიტონოვი, ჩვენგან — უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე გილაშვილი და მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე პატარიძე, კიდევ ორი თუ სამი კაცი.

სუსლოვმა წაიკითხა ინფორმაცია საქართველოში მიმდინარე მოვლენების შესახებ. დაიწყო იმით, რომ საქართველოში მრავალი სასიკეთო რამ ხდება, მრეწველობა აღმავლობის გზაზეა, სოფლის მეურნეობაში კარგი შედეგებია. მაგრამ შემდეგ დაიწყო და რა დაიწყო — თქვა, რომ ჩვენ, საქართველოს კომპარტიის წარმომადგენლები, წინ აღვუდექით პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ნებას და ასე შემდეგ. დაახლოებით ნახევარ საათს ილაპარაკა. შემდეგ სიტყვა კირილენკომ აიღო. პირდაპირ მითხრა, რომ ყველაფერი ჩემი პარტკომების მიერ იყო ორგანიზებული. უპირველესად რისმაგ გორდეზიანი ჰყავდა მხედველობაში და სხვებიც. ინფორმაციას სრულად ფლობდნენ. როგორც ჩემთან მოჰქონდათ ინფორმაცია, ისე მიჰქონდათ იქაც, ოღონდ — ორჯერ მეტი.

ბოლოს მე გამოვედი და ვთქვი: ყველაფრისთვის მზად ვარ. მიმაჩნია, რომ თავიდან ავიცილე და კომპარტიას ავაცილე ძალიან დიდი უბედურება, რასაც მოჰყვებოდა დიდი მსხვერპლი-მეთქი. ვილაპარაკე ქართველი კაცისთვის რუსული ენის მნიშვნელობაზე და დავძინე, რომ არაფერი ვიცოდი ტანკების შესახებ. ბევრი რომ აღარ გავაგრძელო, ჩემი „საქმის“ გარჩევა ბრეჟნევის შემდეგი ვერდიქტით დასრულდა: „ხომ დაელაპარაკეთ შევარდნაძეს — საკმარისია!“

— ორ დღეში ბრწყინვალე დღესასწაული დგება – ქრისტეს აღდგომა. წინასწარ ვულოცავ „საქართველოს რესპუბლიკის“ მკითხველებს, საქართველოს მოსახლეობას, ჩემს თანამემამულეებს ამ უწმინდესი დღის დადგომას და სულითა და გულით ვუსურვებ სიკეთეს, ბედნიერებას, გამარჯვებას, ისეთს და იმაზე უკეთესს, როგორიც ქართველმა ხალხმა 34 წლის წინათ, 1978 წლის 14 აპრილს მოიპოვა.

ესაუბრა
არმაზ სანებლიძე

ალბათ, გასათვალისწინებელია!

სოციოლოგიური ციებ-ცხელება კვლავაც გრძელდება. შედეგი წინამორბედთა იდენტურია – რეიტინგებით კმაყოფილი მმართველი პარტია და უკმაყოფილო ოპოზიცია, თუმცა სოციოლოგიური კვლევებისადმი ოპოზიციის ასეთი მძაფრი რეაქცია ქართულ პოლიტიკურ სპექტრში ჯერ არ გვიხილავს. კოალიცია „ქართულმა ოცნებამ“ საკმაოდ მწვავე განცხადებით მიმართა საქართველოს ძირითადი მოკავშირისა და პარტნიორი ქვეყნის, აშშ-ს ელჩს საქართველოში, სადაც ნათქვამია, რომ „აღნიშნული კვლევების ჩატარებისა და შედეგების გამოქვეყნების მეთოდოლოგიამ საზოგადოების მნიშვნელოვან ნაწილს კვლევებისადმი ნდობა დააკარგვინა“.

„ქართული ოცნება“ ჯონ ბასს მიმართავს, NDI-მ და IRI-მ არჩევნებამდე დარჩენილ პერიოდში პოლიტიკური რეიტინგების გაზომვა შეწყვიტონ. რას ნიშნავს არჩევნებამდე სოციოლოგიაზე უარის თქმა და რამდენად ობიექტურია ის მიზეზები, რამაც ალტერნატიული პოლიტიკური ცენტრის მძაფრი რეაქცია გამოიწვია, ამ თემებზე სოციოლოგი ვალერიან გორგილაძე გვესაუბრება.

– წმინდა ტექნოლოგიური თვალსაზრისით, ჯერ ერთი, არასწორად იყო შერჩეული ადრესატი. იმიტომ, რომ ბასი, ყოველ შემთხვევაში, ფორმალურად, ვერანაირ გავლენას ვერ მოახდენს ვერც NDI-ზე და ვერც IRI-ზე. იმიტომ, რომ ორივე არის დამოუკიდებელი, არასამთავრობო, არაკომერციული სტრუქტურა.

ანუ ის, რაც თქვა ელჩმა თავის განცხადებაში, არის სრულიად ადეკვატური და არანაირ ეჭვს არ იწვევს. გარდა ამისა, ეს კვლევები დაფინანსებულია სხვადასხვა ორგანიზაციების მიერ, იქ არის ნორვეგიის მთავრობის გრანტი და ა.შ. ესეც გასათვალისწინებელი იყო.

ასევე გაუგებარია, რას ელოდებოდა „ქართული ოცნება“, ნუთუ არ შეიძლებოდა წინასწარ გათვლა და პროგნოზირება, თუ რა პასუხს მიიღებდნენ?.. როდესაც, შენ ადგენ ღია წერილს, მიმართავ ელჩს და იღებ პასუხს, რომელსაც იღებ (მხედველობაში მაქვს ბასის აბსოლუტურად ლოგიკური პასუხი), ეს რა თქმა უნდა, არის მარცხი. როგორც ჩანს, ამ წერილის ავტორებმა ეს ვერ გათვალეს და მიკროპროგნოზიც კი ვერ დადეს.

– თქვენი შეფასებით ეს წერილი იყო შეცდომა, ადრესატის გარდა რა ვერ გათვალა „ქართულმა ოცნებამ“?

– ეს არის წმინდა ტექნოლოგიები. ეს ტექნოლოგიები ან უნდა იცოდე, ან უნდა გყავდეს სპეციალისტი, რომელიც ამას გირჩევს. ყოველ შემთხვევაში, აქ აშკარა პრობლემას ვხედავ, იმიტომ, რომ სოციოლოგიურ ომში ჩაბმული ორგანიზაცია აშკარად აგებს ამ ომს.

პრეტენზია მაქვს იმ თვალსაზრისითაც, რომ როგორც ირკვევა, ერთ-ერთი მხარდამჭერი ამ ორგანიზაციისა, ექსპერტი მარინა ჩიტაშვილი ყოფილა კავკასიის კვლევითი რესურსების მრჩეველთა საბჭოში (ორგანიზაცია, რომელმაც NDI-ს დაკვეთით ჩაატარა კვლევის საველე სამუშაოები).

– თუმცა მარინა ჩიტაშვილმა presage.tv-სთან საუბრისას განაცხადა, რომ ამ კვლევისას, მისთვის არ უკითხავთ არაფერი და მას საერთოდ არანაირი მონაწილეობა არ მიუღია ამ პროცესში...

– რა საჭიროა ორგანიზაციაში ყოფნა მრჩევლის სტატუსით, თუკი იქ შენ არავინ არაფერს არ გეკითხება და პლუს ახდენს დეკლარირებას, რომ „მარინა ჩიტაშვილი ხომ არის საბჭოში“, ანუ წმინდა პიარის თვალსაზრისით აქ არის შეცდომა.

კვლევებთან დაკავშირებით რაღაც კამპანია მიმდინარეობს და უცებ, ამოვარდა ინფორმაცია, რომ ქალბატონი მარინა არის მრჩეველთა საბჭოში. აქ უკვე ნაკლებად საინტერესოა, ეკითხებოდნენ რამეს თუ არა. ბატონი ნავარო ამბობს, რომ მას გავლილი ჰქონდა კონსულტაცია მარინა ჩიტაშვილთან და მეთოდოლოგია მოიწონეს. ქალბატონი მარინა ამბობს, რომ მსგავსი ფაქტი არ ყოფილა. ესეც გაუგებრობა და აბსოლუტური ქაოსია და მე არ მგონია, რომ ამის შედეგად „ქართულმა ოცნებამ“ რამე მოიპოვა.

ნახეთ, როგორი სურათია: თავის მხრივ, „ნაციონალური მოძრაობა“ ახდენს ინფორმაციის გაჟონვას – ჩემთვის აშკარაა, რომ ამ ინფორმაციის გაჟონვით სწორედ „ნაციონალური მოძრაობა“ უნდა იყოს დაინტერესებული. „ქართული ოცნება“ კონკრეტულად ვერ პასუხობს, თუმცა ამ ვითარებას აპროტესტებს, ლუის ნავარო აკეთებს თავის კომენტარებს ამასთან დაკავშირებით და აშშ-ს ელჩი საერთოდ ამბობს, რომ ის არ არის ადრესატი. გარდა ამისა, არის უამრავი პარტია, არიან „ქრისტიან-დემოკრატები“, „თავისუფალი დემოკრატები“... ამ ორმა პარტიამ უკვე გააკეთა განცხადება, რომ მათ არ აქვთ კვლევების დამოუკიდებლად ჩატარების საშუალება.

ეს არის უკვე პოლიტიკური შეცდომა, როდესაც ასეთ ელემენტალურ შეცდომებს უშვებ, უკვე გეპარება ეჭვი, რომ ის სტრატეგია, თუკი გააჩნია „ქართულ ოცნებას“ სტრატეგია, იქნება თუ არა სწორი და საერთოდ, განხორციელდება თუ არა ეს სტრატეგია.

მთელ ამ კატალაციაში ჩემთვის საინტერესო არის ის, რომ ეს ბრძოლა „ქართულმა ოცნებამ“ წააგო – პოსტრეაგირებები კი არ არის საჭირო, მანამდე უნდა მიეღოთ ზომები.

– კონკრეტულად რა უნდა გაეკეთებინათ?

– ახლა კი არ უნდა მესმოდეს ზურა ზიგვავასა და ჩიტაშვილისგან, რომლებიც „ქართულ ოცნებაში“ არიან, რომ უნდა შეიქმნას რაღაც დამოუკიდებელი ორგანიზაცია, რომელიც კვლევებს ჩაატარებს, ეს უნდა გაკეთებულიყო

„თუ ეს წერილი ანალიტიკური ჯგუფის პროდუქტია, მაშინ „ქართულმა ოცნებამ“ ანალიტიკოსები უნდა შეცვალოს“

ორი-სამი თვის წინათ. ჩემთვის ყველაზე საგანგაშო ის არის, რომ ტექნოლოგიური თვალსაზრისით ვხედავ ხარვეზებს კამპანიის მიმდინარეობისას „ქართული ოცნების“ მხრიდან.

ანუ მე ვხედავ, რომ „ნაციონალური მოძრაობის“ კორპორაცია მუშაობს ეფექტიანად, გამოცდილია და ამ თვალსაზრისით უხეშ შეცდომებს არ უშვებს და აქეთ ვხედავ შეცდომას შეცდომაზე.

თვითონ ეს კვლევა ამ ეტაპზე ჩემთვის საინტერესო არ არის, მე დარწმუნებული ვარ, რომ ეს კვლევაცა და ეს შედეგიც აცდენილია იმ რეალობას, რომელიც არის. ეს სხვა საკითხია. მე მაქვს პრეტენზია, როგორ რეაგირებს „ქართული ოცნება“ და როგორია მისი შემხვედრი რეაქცია. ეს იყო აბსოლუტურად უსუსური რეაგირება, რა შუაში იყო ბასი და რატომ ითხოვ აშშ-ს ელჩისგან პოლიტიკური სოციოლოგიის გაუქმებას?..

– საერთოდ, რამდენად ადეკვატური მოთხოვნაა არჩევნებამდე კვლევების ჩატარების შეჩერება?

– მოდით, ახლა უბრალოდ ლოგიკას მივყვეთ. ერთ-ერთი ოპოზიციური ორგანიზაცია, გასაგებია, როგორც ოპოზიციური ცენტრი, სთხოვს ერთ-ერთი ქვეყნის ელჩს, რომ გააუქმოს პოლიტიკური რეიტინგების კვლევა არჩევნებამდე. რა არის ახლა ეს? იცით, დაახლოებით რას მაგონებს, რომ წვიმს, ამინდი არ მოეწონა და, ვთხოვო სინოპტიკოსებს, რომ გააუქმონ თავიანთი პროგნოზები წვიმის შესახებ.

გარდა ამისა, როდესაც შენ გამოთქვამ პრეტენზიას ამ მონაცემების მიმართ და ამბობ, რომ ეს არ არის სწორი, მაშინ მანახე, რა არის სწორი. მაშინ ჯერ მოახდინე შენი კვლევის პრეზენტაცია და მერე ვილაპარაკოთ.

ყველამ იცის, რომ „ქართულმა ოცნებამ“ უკვე დაამთავრა საველე სამუშაოები საქართველოს მასშტაბით. კვლევას ატარებს ერთ-ერთი, თუ არა ყველაზე კვალიფიციური სოციოლოგი საქართველოში, იაგო კაჭკაჭიშვილი. ჩემთვის ეჭვს ეს არანაირად არ ბადებს და მე მაინტერესებს, რა შედეგები აქვს „ქართულ ოცნებას“ და რამდენად განსხვავდება ქართული ოცნების რეიტინგი NDI-ს კვლევებით ნაჩვენები ანალოგიური რეიტინგისგან, როგორი რეიტინგი აქვს იაგო კაჭკაჭიშვილის კვლევაში „ნაციონალურ მოძრაობას“ და როგორ განსხვავდება ის NDI-ს ანალოგიური მაჩვენებლისგან. მერე უკვე შესაძლებელია დისკუსიის წამოწყება იმასთან დაკავშირებით, თუ რა მეთოდოლოგია უნდა იყოს არჩეული ამ კვლევის ჩატარების დროს, ვინ უნდა ატარებდეს ამ ალტერნატიულ კვლევებს, ანუ ეს საუბრები იქნება გამყარებული რაღაც გარკვეული მონაცემებით.

იმის საფუძველზე, რომ წინა კვლევაში შენ გქონდა 27%, ახლა 10% დაგიწერეს და ამიტომ უნდა გააუქმო სოციოლოგია, ეს არასერიოზულია. კიდევ ერთხელ ვამბობ, თუ მსგავს დოკუმენტებზე, როგორიც არის ღია წერილი აშშ-ს ელჩისადმი, მუშაობს ანალიტიკური ჯგუფი, და ეს არის ამ ჯგუფის პროდუქტი, მაშინ ჯობია ეს ანალიტიკოსები შეცვალო ან სხვა ზომები მიიღო...

– თუმცა, რაზეც ვსაუბრობთ, ეს არ ნიშნავს იმას, რომ კვლევა, რომელმაც „ქართული ოცნების“ რისხვა დაიმსახურა, იყო უნაკლოდ ჩატარებული...

– ის, რომ ქართული ოცნების რეიტინგი დაეცა, ჩემთვის აბსოლუტურად ლოგიკურია. რა თქმა უნდა, მე არ ვიზიარებ (ეს ჩემი კერძო აზრიაძ, იმ ფაქტს, რასაც NDI აფიქსირებს თავის კვლევაში – 15 %-იანი ვარდნაა და არ შეიძლება უცებ ამხელა ვარდნა იყოს. მაგრამ მე მესმის ეს რითაც შეიძლება იყოს გამოწვეული. აქ ყველაზე მნიშვნელოვანია, როგორ, რამდენად კომფორტულად გრძნობს ინტერვიუს დროს თავს რესპონდენტი.

– ანუ გულისხმობთ შიშის ფაქტორს... მოდით, გადავხედოთ „ქართული ოცნების“ იმ არგუმენტებსაც, რატომაც გადაწყვიტა პროტესტი ამ კუთხით გამოეხატა. ერთ-ერთ მიზეზად ასახელებს იმას, რომ ასე ჩატარებული კვლევები საზოგადოებას ზოგადად სოციოლოგიური კვლევებისადმი უნდობლობას უნერგავს. სხვათა შორის, სხვა დროსაც ყოფილა უკმაყოფილება ოპოზიციის მხრიდან და სხვა დროსაც დაუყენებიათ ამ ორგანიზაციების მიერ ჩამოწერილი რეიტინგები ეჭვქვეშ, ყოფილა შემთხვევები, როდესაც ამ ორგანიზაციების რეიტინგები და არჩევნების შედეგები ერთმანეთს არ დამთხვევია და ა.შ...

– მე ვლაპარაკობ როგორც ტექნოლოგი. იმან, რაც მოხდა ამ კვლევის დროს, კი ბატონო, გამოიწვია აზრთა სხვადასხვაობა და, მათ შორის, ჩემი უკმაყოფილებაც გარკვეულ საკითხებთან დაკავშირებით, მაგრამ ეს სხვაა, საექსპერტო მოსაზრებები არის სხვა.

მე ვლაპარაკობ კოალიციის რეაქციიდან გამომდინარე. ერთკვირიანი ღრმა ემოციური პროტესტი გამოიწვია და უხვად ისმოდა კოალიციაში შემავალი ექსპერტების მხრიდან აღშფოთება და შეშფოთება. მე მსგავსი აღშფოთება და შეშფოთება არ გამიგია წინა კვლევის დროს. როდესაც მე ვამბობ, რომ სოციოლოგიის მიმართ არის უნდობლობა, ამას რაღაცის საფუძველზე უნდა ვამბობდე. არის ალტერნატიული მეთოდიკები და ბოლოს და ბოლოს, „ქართულ ოცნებაში“ საუკეთესო სოციოლოგები არიან. შესამუშავებელია რაღაც მეთოდიკები, რომელიც ბოლოს და ბოლოს, გამოავლენს ამ შიშს, რაც საზოგადოებაშია.

– ბევრი ლაპარაკია NDI-ის თბილისის ოფისის პოლიტიკაზე, რომ კვლევის მხოლოდ იმ ნაწილს აქვეყნებს, რომელიც საზოგადოების ზოგად განწყობებს ასახავს. პოლიტიკური პარტიების რეიტინგებს კი მხოლოდ უშუალოდ პოლიტიკურ პარტიებს აწვდის..

– ეს ჩემთვის აბსოლუტურად გაუგებარი პროცედურაა, რომელსაც NDI ჯიუტად არ თმობს. მათი მხრიდან მაინც და მაინც არგუმენტირებული პასუხიც არ მაქვს მოსმენილი. როდესაც ხედავ ამხელა ვნებათაღელვას და საფუძვლიან აღშფოთებას, ხედავ, რომ ჟონავს ეს ინფორმაცია ხან ერთი მხრიდან, ხან მეორე მხრიდან და უწევთ ხან ერთი და ხან მეორე ინფორმაციის უარყოფა, ვფიქრობ, ასეთ ფორმალიზმზე ერთხელ და სამუდამოდ უნდა თქვან უარი.

რაშიც „ქართულ ოცნებას“ ვეთანხმები, ეს არის პათოსი, რომ ამ კვლევების პრეზენტაციის შემდეგ საზოგადოებაში ვითარება მწვავდება – ექსპერტებს შორის, პოლიტიკურ პარტიებს შორის, მოსახლეობაში, ანუ სოციოლოგია ხელს კი არ უწყობს პრობლემების გადაწყვეტას, რაც მისი ფუნქციაა, პირიქით, სიტუაციის ესკალაციას იწვევს. რა გახდა ამ პრინციპის არდათმობა, რომ ეს რეიტინგები ყველასათვის საჯარო გახადონ და გამოაქვეყნონ, ჩემთვის გაუგებარია.

– შეგვიძლია, საზოგადოებას ამ საკითხზე NDI-ს დამოკიდებულებაც გავაცნოთ: „ეს არის გაჟონილი ინფორმაცია. ჩვენგან საჯარო არასდროს არ ხდება პოლიტიკური პარტიის რეიტინგები, რომელსაც NDI უზიარებს პოლიტიკურ პარტიებს. ეს პოლიტიკური პარტიების მიერ შეიძლება გასაჯაროვდეს“, – ასეთია ამ ორგანიზაციის პოზიცია...

– ეს ლოგიკას მოკლებულია. ჟონავს იმიტომ, რომ NDI არ აქვეყნებს, როგორც კი გამოაქვეყნებს, მაშინ ამ ინფორმაციის გაჟონვა და არასწორი ინტერპრეტაცია აღარ მოხდება. ერთი და იგივეს ეუბნებიან NDI-ს რამდენი ხანია, და იგივეს აგრძელებს. გინდა თუ არა, ამ კვლევაზე პასუხისმგებელი არის NDI. ეს კვლევა არც „ნაცმოძრაობას“ ჩაუტარებია და არც „ქართულ ოცნებას“. შესაბამისად, ნებისმიერი ფორმით ინფორმაციის გაჟონვასა და ინტერპრეტაციებზეც პასუხისმგებელი არის მხოლოდ NDI, რადგან მისი მონაცემებით ოპერირებენ.

როდესაც NDI-მ კვლევის პრეზენტაცია გააკეთა და გარკვეული უკმაყოფილება გაისმა, ითქვა, რომ ქართველმა სოციოლოგიურმა ჯგუფებმა მას სხვადასხვა ფორმით თანამშრომლობა შესთავაზეს იმ მიზნით, რომ ნდობის ხარისხი უფრო მაღალი ყოფილიყო, თუმცა NDI – ამაზეც ვერ დაიყოლიეს...

აქაც ფორმალურ საბაბს იძლევიან, ფორმალურად ნავარო მართალია, როდესაც ამბობს, რომ იაგო კაჭკაჭიშვილთან ვერ ითანამშრომლებს კვლევის განხორციელების დროს, რადგან იაგო კაჭკაჭიშვილი კონკრეტულ პოლიტიკურ ორგანიზაციას ემსახურება. ასევე როგორც ნავარომ თქვა, ის ვერ ითანამშრომლებს გრინბერგთან, იმიტომ, რომ ის თანამშრომლობს „ნაციონალურ მოძრაობასთან“.

გამოსავალია დამოუკიდებელმა სეგმენტმა დაუკვეთოს კვლევა რომელიმე არაანგაჟირებულ ორგანიზაციას. აქედან კვლევის ერთ-ერთი მთავარი საგანი იქნება, რამდენად არის ველი მზად იმისათვის, რომ შექმნას ადეკვატური და საიმედო სურათი, რომელიც ეხება პოლიტიკური პარტიების პრეფერენციებს, მათ რეიტინგებს.

– პრეტენზიები არის NDI-ს ქართულ ოფისთან, როგორც სოციოლოგებისა და ექსპერტებისაგან მოვისმინეთ, ეს ორგანიზაციები მთელ მსოფლიოში ნდობის მაღალი ხარისხით სარგებლობენ. როგორ თვლით, ამ შემთხვევაში, როდესაც უკმაყოფილება არსებობს თბილისის ოფისის მიმართ (თანაც რა ხდება ამ თბილისის ოფისში, ესეც არ არის ნათლად ჩამოყალიბებული), მაგრამ ამის მიუხედავად, როდესაც ასეთი უკმაყოფილება არსებობს, ამ ყველაფერზე პასუხისმგებლობა უნდა აიღოს თუ არა NDI-ს სათაო ოფისმა?

– რა თქმა უნდა, პასუხისმგებლობა ეკისრება სათაო ოფისს, მაგრამ ამასაც თავი დავანებოთ. მაგალითად, არსებობს იდეალურად განხორციელებული კვლევა, რომელიც ეჭვებს არ იწვევს. მაგრამ როდესაც ამისდა მიუხედავად ასეთ ცხარე დისკუსიებს იწვევს, ეს უკვე არის სიგნალი, რომლის იგნორირება სწორი არ არის.

დარწმუნებული ვარ, მსგავსი სურათი გამოვლინდება, მას შემდეგ რაც IRI გამოაცხადებს თავის შედეგებს, დაახლოებით ერთი თვის შემდეგ. იქ არ შეიძლება რომ ტენდენციები რადიკალურად განსხვავდებოდეს. შეიძლება, მაგალითად, „ქართული ოცნების“ რეიტინგი, რომელიც აქ არის 10%, იმ კვლევაში მერყეობდეს 7-15% შორის, მაგრამ პარტიების რიგითობა არ შეიცვალოს...

– როდესაც პარტიების რეიტინგები დაიდო, არ ჩანდა, ვის ემხრობოდა გამოკითხულთა 40%, მოგვიანებით გაირკვა, რომ ამ 40-დან 25%-ს პასუხი არ ჰქონდა, დანარჩენებმა თავი შეიკავეს, არც ერთ პარტიას არ მისცემდნენ ხმას და ა.შ. როდესაც გამოკითხულთა თითქმის ნახევარს ასეთი პასუხი აქვს, ეს რა ტენდენციაზე მიუთითებს?

– თუ გადავხედავთ, როგორ შეიძლებოდა გადანაწილებულიყო ეს ციფრები და აღმოჩნდება, რომ საზოგადოების დაახლოებით 40% ვერ ასახელებს პოლიტიკურ ორგანიზაციას, მაშინ, როდესაც ქვეყანაში არის პოლარიზაცია და არსებობს გამოკვეთილი ორი ძირითადი პოლიტიკური სუბიექტი, ესეც გარკვეულ ეჭვებს იწვევს, იმ თვალსაზრისით, რომ რესპონდენტი კომფორტულად ვერ გრძნობს თავს.

ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი ეს არის, თუმცა არ გამოვრიცხავ, რომ შერჩევის პროცედურის დროს ადგილი ჰქონდეს გარკვეულ ხარვეზებს.

ლალი ზირაქიშვილი

Presage.tv

ადამიანი დროში

საქვეყნო საქმისთვის დამაშვრალი

სამშობლოსა და მშობელი ხალხის სამსახურში ღირსეულად გამოვლილი წლები

თვალსაჩინო მეცნიერისა და ცნობილი საზოგადო მოღვაწის, პროფესორ იოსებ ჩიქავას მიერ გამოვლილი ცხრა ათეული წელი იმის ნათელი მაგალითია, თუ როგორ უნდა გაისარჯოს მამულიშვილი საკუთარი სამშობლოსა და თავისი ხალხის საკეთილდღეოდ. იგი დაიბადა ზუგდიდის რაიონის სოფელ კოკში, სახელოვანი პედაგოგის ლავრენტი ჩიქავას ოჯახში, 1922 წლის 16 აპრილს, აღდგომა დილას და ქრისტიანული წესით ამიტომაც დაურქმევიათ იოსები. 1938 წელს წარჩინებით ამთავრებს ზუგდიდის საშუალო სკოლას და იმავე წელს უგამოცდოდ ღებულობენ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტზე. სამი კურსის დამთავრების შემდეგ, სამამულო ომის დაწყებისთანავე, იწვევენ საბჭოთა არმიაში და ბრძოლებით გაიარა ვლადიკავკაზიდან ქ. ვენამდე.

1945 წლის ბოლოს ი. ჩიქავა დემობილიზაციით ბრუნდება სამშობლოში და სწავლას აგრძელებს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, რომელსაც ამთავრებს 1946 წელს და მალევე იწყებს მუშაობას ზუგდიდის პარტრაიკომში განყოფილების გამგედ, შემდეგ გადაჰყავთ რაიონული გაზეთის „მებრძოლის“ პასუხისმგებელ რედაქტორად, იქიდან – რაიკომის მეორე მდივნად. 1960-1963 წლებში წალენჯიხის პარტრაიკომის პირველი მდივანია. 1963-1965 წლებში კი – ზუგდიდის პარტრაიკომისა, სადაც სრულად გამოავლინა თავისი, როგორც პრინციპული და სტრატეგიულად მოაზროვნე ხელმძღვანელის ნიჭი და უნარი, დაიმსახურა ფართო საზოგადოების დიდი ნდობა და მხარდაჭერა.

1966 წლიდან ი. ჩიქავა ებმება მეცნიერულ მუშაობაში – მოღვაწეობას იწყებს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის ინსტიტუტში მთავარ მეცნიერ თანამშრომლად. მან, ჯერ კიდევ რაიონში მუშაობის პერიოდში, თსუ-ში პროფესორ ა. ნამორაძის ხელმძღვანელობით დაამთავრა ასპირანტურა და 1960 წ. დეკემბერში ისტორიის ფაკულტეტის სამეცნიერო საბჭოს სხდომაზე წარმატებით დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია დიპლომატიის ისტორიაში.

მეცნიერებათა აკადემიის ისტორიის ინსტიტუტის უახლესი ისტორიის განყოფილებაში მუშაობისას სადოქტორო დისერტაციის თემად აირჩია სამამულო ომის წინა (1937-1941 წწ.ძ პერიოდის საქართველოს ისტორიის კვლევა და ბეჯითი მუშაობის შედეგად, იმავე ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს სხდომაზე, 1972 წლის თებერვალში წარმატებით დაიცვა დისერტაცია ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად, ხოლო 1979 წ. სსრ კავშირის უმაღლესმა საატესტაციო კომისიამ მიანიჭა პროფესორის წოდება.

ი. ჩიქავა 70-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომის, აქედან ათზე მეტი წიგნისა და მონოგრაფიის ავტორია. მისი კვლევის სფერო უმთავრესად მოიცავს საქართველოს ისტორიის აქტუალურ პრობლემებს, კერძოდ, იკვლევდა საკოლმეურნეო წყობილებისა და მშრომელი გლეხობის, საბჭოების საქმიანობის, ქართული ცხოვრების წესის, საქართველოს დიპლომატიის ისტორიის ცალკეულ საკითხებს, მეორე მსოფლიო ომში ქართველი ხალხის გმირული მონაწილეობის მნიშვნელოვან ეპიზოდებს და სხვ.

მან 2011 წელს გამოსცა მაღალკვალიფიციურად შესრულებული მონოგრაფიული გამოკვლევა – „ნ. ჟორდანიას მთავრობისა და ეროვნული ძალების მოღვაწეობა საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის“ (1921-1933 წწ.ძ. აღნიშნული მონოგრაფია უაღრესად საინტერესოა იმდენად, რამდენადაც ამ პრობლემაზე ქართულ საბჭოთა ისტორიოგრაფიაში, შემდგომ პერიოდში ქართველ ისტორიკოსთა ნაშრომებსა და ამ საკითხებზე საქართველოს მთავრობის მიერ შექმნილი კომისიის დასკვნებში სრულიად განსხვავებული შეფასებები და მოსაზრებებია გამოთქმული. ი. ჩიქავას მონოგრაფია უმთავრესად ეფუძნება საზღვარგარეთ (საფრანგეთსა და ევროპის სხვა ქვეყნების წიგნსაცავებსა და არქივებშიძ მოპოვებულ, დღემდე უცნობ მასალებს. განსხვავებულ მოსაზრებათა მეცნიერული ურთიერთშეჯერების საფუძველზე, იგი აკეთებს დასკვნებს, რომლებიც ნათელს ჰფენენ იმ დიდ მოღვაწეობას, რაც გასწიეს ნ. ჟორდანიას მთავრობამ და ეროვნულმა ძალებმა საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისთვის.

მონოგრაფია ეძღვნება იმის დასაბუთებას, რომ ავტორი, მთელ ქართველ ხალხთან ერთად, მტკიცედ დგას დემოკრატიული საქართველოს დამოუკიდებლობის პოზიციაზე, სადაც კონსტიტუციით გარანტირებული იქნება ქართველი ერის, მთელი მშრომელი ხალხის, მისი სახელოვანი ინტელიგენციის სასიცოცხლო ინტერესები და კეთილდღეობა.

ი. ჩიქავა არის სტუდენტებისთვის საქართველოს უახლესი ისტორიის დამხმარე სახელმძღვანელოს, საქართველოს ისტორიის ნარკვევების რვატომეულის მე-7 ტომისა და თბილისის ისტორიის გამოსაცემად მომზადებული მე-3 ტომის თანაავტორი. ამასთან, ი. ჩიქავა არის არაერთი საკანდიდატო და სადოქტორო დისერტაციის ოფიციალური ოპონენტი, მონოგრაფიებისა და წიგნების რეცენზენტი და რედაქტორი. მისი ხელმძღვანელობით მომზადებული და დაცულია ათამდე საკანდიდატო და სადოქტორო დისერტაცია.

ი. ჩიქავა წლების მანძილზე იყო საქართველოს, ევროპისა და ამერიკის სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე. იგი აქტიურად მონაწილეობდა ისტორიის ინსტიტუტის შრომების (უცნობი საარქივო დოკუმენტების, კრებულებისძ გამოცემაში.

ი. ჩიქავა არის საქართველოს ეროვნულ და სოციალურ ურთიერთობათა და აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემიების ნამდვილი წევრი. ნახევარ საუკუნეზე მეტია, რაც მეცნიერულ მუშაობასთან ერთად, რესპუბლიკის უმაღლეს სასწავლებლებში ლექციებს კითხულობს საქართველოს ისტორიასა და დიპლომატიის ისტორიაში.

ი. ჩიქავამ გამოსცა მოგონება-მემუარების სოლიდური ნაშრომი - „ბილიკიანი გზებით“, რომელშიც უმთავრესად მოთხრობილია ქართველი ერის მიერ XX საუკუნის მანძილზე გამოვლილ ქარიშხლიან ეპიზოდებზე. მის წარმატებებსა და ჭირ-ვარამზე გამოთქმულია ფრიად ანგარიშგასაწევი მოსაზრებები.

ი. ჩიქავა არაერთგზის იყო არჩეული დეპუტატად და სხვადასხვა ხელმძღვანელი ორგანოს წევრად. ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის კოლექტივში 40 წლის მანძილზე მთავარ მეცნიერ თანამშრომლად მუშაობის პერიოდში დამსახურებული ავტორიტეტითა და პატივისცემით სარგებლობდა. არის მაღალზნეობრივი, სპეტაკი მეცნიერი-მკვლევარი და აღიარებული საზოგადო მოღვაწე. საზოგადოებრივ საქმიანობაში გამოჩენილი ღვაწლისთვის, მეორე მსოფლიო ომში აქტიური მონაწილეობისთვის დაჯილდოებულია სამამულო ომის I და II ხარისხის ორდენებით, ათი საბრძოლო მედლით, ასევე ივანე ჯავახიშვილის სახელობის მედლითა და რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სიგელებით.

სოლიდური ასაკის მიუხედავად, საღი გონებითაა და მხნედ გრძნობს თავს. ამის დასტურია ის, რომ მის საწერ მაგიდაზე დევს ბოლო წლებში მომზადებული, მაგრამ ჯერჯერობით გამოუქვეყნებელი, საკმაოდ მოზრდილი მონოგრაფია ქართველი ერის უდიდეს სატკივარზე – „აფხაზეთის კონფლიქტის შესახებ“. იმედია, ის ახლო მომავალში აღმოჩნდება დაინტერესებული მკითხველის ხელში.

ბატონი იოსები უკვე ომის ვეტერანის პენსიაზეა, მაგრამ ერის მომავალს ოპტიმისტურად უყურებს და მისი ახალი წარმატებების მოლოდინშია.

ღირსეულ მამულიშვილს, ჩვენს მხცოვან მეგობარს, ბატონ იოსებს ვუსურვებთ ჯანმრთელობას, ხანგრძლივ სიცოცხლეს, შვილებით, შვილიშვილებითა და შვილთაშვილებით დახუნძლული ოჯახის ბედნიერებას და კვლავაც მოკრძალებულ მოღვაწეობას ქვეყნისა და ერის სადიდებლად.

როინ მეტრეველი,
დავით მუსხელიშვილი,
ნოდარ ჭითანავა

არის წინადადება!

ჩვენ თვითონ ვიყიდოთ ჩვენი ქვეყანა

როგორც ცნობილია, ჩვენი ქვეყნის აღმასრულებელ ხელისუფლებას დაგეგმილი აქვს 15 ახალი ჰესის მშენებლობა. მათ დასაფინანსებლად ჩვენი ხელისუფლება ხელგაშვერილი დარბის როგორც ევროპაში, ისე აზიაში. საზოგადოებრივი არხით გადმოიცა ინფორმაცია, რომ აჭარაში შენდება ჰესების კასკადი – 3 ჰესი, რომელთა ჯამური სიმძლავრე 120 მეგავატია და საჭიროებს 800 მლნ დოლარის ინვესტიციას.

800 მლნ დოლარის „ჩაყრა“ 120 მგვტ ჯამური სიმძლავრის სამი ჰესის ასაშენებლად, არანაირ ნორმებსა და გაანგარიშებებში არ ჯდება და კიდევ ერთხელ გვარწმუნებს ხელისუფლების მისწრაფებებში, ნებისმიერი ობიექტებიდან რაც შეიძლება მეტი „ატკატები“ მიიღოს. უცხოური ინვესტიციებით აშენებულ ამ და სხვა ჰესების ექსპლოატაციაში გაშვებით ელექტროენერგიაზე ტარიფი არ შემცირდება, უფრო მეტიც, ხელისუფლება ტარიფს გაადიდებს.

იმისათვის, რომ ვაიძულოთ ხელისუფლება ჰესების მშენებლობისათვის მოზიდული ინვესტიციები მხოლოდ მიზნობრივად გამოიყენოს, ობიექტები აშენდეს ხარისხიანად და ნაკლები დანახარჯებით, აუცილებელია ჩვენ თვითონ მივიღოთ მშენებლობაში მონაწილეობა.

ჩვენს მოქალაქეებს – იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს, რომლებსაც აქვთ თუნდაც მცირე რაოდენობის ფულადი სახსრები, საქართველოს პრემიერის ნიკა გილაურის განცხადების საფუძველზე, შეუძლიათ წილობრივი მონაწილეობა მიიღონ ამ ჰესების დაფინანსებაში, რაც მათ მისცემთ უფლებას მშენებლობის პროცესში გაუწიონ ტექნიკური და ფინანსური ზედამხედველობა მშენებლობას, რათა არც ერთი ლარი არ იქნეს გამოყენებული სხვა დანიშნულებით, ხოლო ჰესების ექსპლოატაციაში გაშვების შემდეგ მიიღონ ის მოგება (შეტანილი ფულადი სახსრების ოდენობის მიხედვითძ, რაზედაც ასეთი აზარტით და თავგამოდებით მოდიან უცხოელი ინვესტორები.

ელექტროენერგიის გამოშვებით თქვენს მიერ მიღებული მოგება – სრულიად უშრომელი შემოსავლები, გაცილებით მეტი იქნება, ვიდრე შემოსავლები მიღებული რომელიმე კომერციულ ბანკში თქვენი ფულადი სახსრების განთავსებით.

ჰიდროჰესების ათვისებაში თქვენი თუნდაც ძალიან უმნიშვნელო წილის მიღება და ჰესის როგორც უძრავი ქონების რაღაც ნაწილის პირად საკუთრებაში აყვანა არის ერთადერთი საშუალება, გავიჩინოთ ჩვენი ქვეყნის სიმდიდრეებიდან თუნდაც უმნიშვნელო ოდენობის შემოსავლები.

იმის გამო, რომ ქვეყნის სიმდიდრეები ასე უკანმოუხედავად იყიდება, წილობრივი მონაწილეობა ჰესების მშენებლობაში უნდა მივიღოთ დღეს, ხვალ უკვე გვიან იქნება.

ნუგზარ კობახიძე

საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს ს.ს.ი.პ - ბუნებრივი რესურსების სააგენტოს განცხადება

სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიის გაცემის მიზნით აუქციონის ჩატარების შესახებ

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	54	13
2	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
3	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
4	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
5	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	[illegible]	12
6	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
7	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
8	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	[illegible]	5
9	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
10	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
11	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
12	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
13	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	[illegible]	52
14	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
15	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
16	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
17	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
18	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
19	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	24	5
20	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
21	[illegible]	[illegible]	P	[illegible]	[illegible]	54	13

[illegible]

1			5			9			13			17			21		
[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y
1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]

2			6			10			14			18		
[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y
1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]

3			7			11			15			19		
[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y
1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]

4			8			12			16			20		
[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y	[illegible]	x	y
1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	[illegible]

[illegible]	[illegible] www.[illegible].gov.ge
[illegible] 200 [illegible]	[illegible] TRESGE22, [illegible]
[illegible]	[illegible] TRESGE22, [illegible]

[illegible]

დედამიწის ზურგზე

კადაფის შვილს სეიფ ალ-ისლამს განზრახული აქვს სასამართლოში თავი დაიცვას ადვოკატის გარეშე, როგორც ეს სლობოდან მილოშევიჩმა გააკეთა

ამის შესახებ განაცხადა ლიბიელმა ადვოკატმა ახმედ ალ-ჯეხანიმ, რომელიც პასუხისმგებელია კადაფის შვილის საქმეზე და აქვს ურთიერთობა ტრიპოლში ხელისუფლებასა და ჰააგაში საერთაშორისო სისხლის სამართლის სასამართლოს შორის. მისი სიტყვებით, სეიფმა უკანასკნელი შეხვედრის დროს მას იურიდიული ხასიათის რამდენიმე შეკითხვა დაუსვა.

სირიაში ძალაში შევიდა მთავრობასა და ოპოზიციას შორის მიღწეული შეთანხმება ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ

თვითმხილველები საუბრობენ, რომ ხომსში, ხამესა და იდლიბის პროვინციაში ხუთშაბათ დილით შენარჩუნებული იყო სტაბილური ვითარება. ოპოზიციის აქტივისტმა განაცხადა, რომ დამასკშიც ყველაფერი მშვიდადაა. ამავე დროს, აღნიშნავენ მეამბოხეები, ჯერჯერობით არანაირი ნიშნები არაა იმისა, რომ სირიის არმია აპირებს დაკავებული ქალაქებიდან წასვლას და იქიდან სამხედრო ტექნიკის გატანას.

აშშ ინდიელებს შვიდი მილიარდი დოლარის კომპენსაციას გადაუხდის

გადაწყვეტილება მიღებულია კოლექტიური სარჩელით, რომელიც შეიტანეს 41 ტომის წარმომადგენლებმა, რომლებიც ცხოვრობენ კოლორადოს, იუტისა და ნიუ-მექსიკოს შტატების ტერიტორიაზე. ინდიელები მოითხოვდნენ იმ ფულის დაბრუნებას, რომელიც ისესხა ამერიკის მთავრობამ ნავთობის, გაზისა და ხე-ტყის მოპოვებისთვის და მათ ტერიტორიაზე პირუტყვის ძოვებისთვის.

გარდაიცვალა ალჟირის პირველი პრეზიდენტი, საბჭოთა კავშირის გმირი ახმედ ბენ ბელა

ახმედ ბენ ბელას ალჟირის პრეზიდენტის პოსტი ეკავა 1962-დან 1965 წლამდე. მან ხელისუფლება დაკარგა სამხედრო გადატრიალების შედეგად და 1980 წლამდე საშინაო პატიმრობაში იმყოფებოდა, შემდეგ კი იყო დევნილად შვეიცარიაში. მხოლოდ 1990 წელს მისცეს მას ნება დაბრუნებულიყო ალჟირში.

ნიუ-იორკის მახლობლად ტყის ხანძრები მძვინვარებს

კუნძულ ლონგ-ალიენდის რაიონში განადგურებულია ტყის ასობით ჰექტარი. ცეცხლი მოედო ნიუჯერსის შტატის მახლობელ მეგაპოლისის ტერიტორიას. ყველაზე კრიტიკული სიტუაცია შეინიშნება ტენესში. დაიჭრა სამი მეხანძრე.

შოტლანდიაში გარდაიცვალა სახელგანთქმული ვისკის „გლენდფიდიჩის“ შემქმნელის 110 წლის შვილიშვილი

ჯანეტ რობერტსი იყო გრანტების ოჯახის ყველაზე უფროსი წარმომადგენელი. ეს ოჯახი დღემდე ფლობს და მართავს ქარხანას. გარდაცვლილი ქალბატონის სიტყვებით, მისმა დიდმა ბაბუამ თავის დროზე გადასცა მას ხანგრძლივი და ბედნიერი ცხოვრების საიდუმლოება. მან ასწავლა ქალბატონს „თავისთავში რწმენის, თავდადებული შრომისა და მიზანსწრაფულობის ღირებულებანი“.

მაროკოში დაიმსხვრა კონვერტოპლანი: დაიღუპა 2 ამერიკელი სამხედრო მოსამსახურე, კიდევ ორი დაიჭრა

კატასტროფა მოხდა ქვეყნის სამხრეთში ტამ-ტამის რაიონში. კონვერტოპლანის ჩამოვარდნის მიზეზებს აზუსტებენ. „ოსტრეის“ შეუძლია აფრინდეს და დაჯდეს, როგორც შვეულმფრენს და იფრინოს, როგორც თვითმფრინავმა ჰორიზონტალურ სიბრტყეზე.

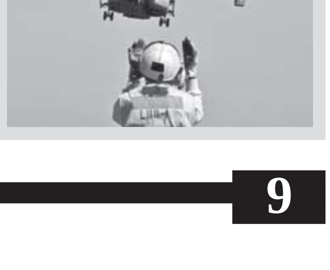

◉ სტუდენტური სპორტი

კალათბურთში – 10, ფეხბურთში – 16

საქართველოს საუნივერსიტეტო სპორტის ფედერაციის (პრეზიდენტი ნიკა ამაშუკელი, გენერალური მდივანი თემურ დოლიძე) ინიციატივით, სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროსა და „ბილაინის“ მხარდაჭერით თბილისის სპორტულ ბაზებზე გრძელდება სტუდენტთა პაექრობები კალათბურთსა და მინიფეხბურთში.

კალათბურთის საუნივერსიტეტო ლიგაში 10 გუნდი მონაწილეობს წრიული სისტემით, რომლის დამთავრების შემდეგ გამოვლინდება რვა საუკეთესო. ისინი პლეიოფში მედლებისთვის განაგრძობენ ორთაბრძოლებს. დღეისთვის 4 მოგებით საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გუნდი ლიდერობს. მომავალმა ინჟინრებმა ზედიზედ დაამარცხეს კავკასიის (76:45ძ, შავი ზღვის (94:32ძ, რობაქიძისა (100:40ძ და აგრარული უნივერსიტეტები (83:51ძ. სამ-სამი მოგებით მეორე-მესამე ადგილებს ილიას სახელმწიფო და საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტების კალათბურთელები ინაწილებენ.

მინიფეხბურთში 16 გუნდი ეცილება ერთმანეთს პირველობას. ისინი ორ ჯგუფში არიან განთესილნი. 4-4 საუკეთესო მომდევნო ეტაპზე განაგრძობს პაექრობას. ოთხი ტურის შემდეგ პირველ-მეოთხე ადგილებზე არიან:

A ჯგუფი: სტუ – 12, ილიას უნივერსიტეტი – 9, აგრარული – 9, სამედიცინო უნივერსიტეტი – 7 ქულა.

B ჯგუფი: „საქართველო“ – 12, თსუ – 12, სოხუმის, გორისა და რობაქიძის უნივერსიტეტები – 6-6 ქულა.

გივი გაგუა

◉ ჭადრაკი

ბელა, ცზიუ, ისინი და სხვები

ჩინეთში დაიწყო მოჭადრაკე ქალთა წრიული საერთაშორისო ტურნირი 10 უძლიერესი დიდოსტატის მონაწილეობით. მათგან რვა მასპინძელია: ცზიუ ვენძიუნი (2557 – ტურნირის რეიტინგფავორიტი), ჟაო სიუ, თან ჟონი და ჟან სიაოვენი გუნდურში მსოფლიოს ჩემპიონები არიან პლანეტის უძლიერესი მოჭადრაკე ქალბატონის ჰოუ იფანის (იგი ჩინურ შეჯიბრებაში არ მონაწილეობს) მეთაურობით. სუპერტურნირში ორი უცხოელიც ასპარეზობს – ქართველი ბელა ხოტენაშვილი და უკრაინელი მარია მუზიჩუკი. საპრიზო ფონდია 210.000 იუანი (34.000 დოლარიძ, საიდანაც გამარჯვებული 60.000-ს მიიღებს. უკვე გათამაშდა ორი ტური. გაუწყებთ მათს შედეგებს:

I ტური. ცზიუ ვენძიუნი – შენ იანი 1:0, ჰუან ქიანი – ბელა ხოტენაშვილი 0,5:0,5, მარია მუზიჩუკი – ჟან სიაოვენი 1:0, ჟაო სიუ – თან ჟონი 0,5:0,5, გუ სიაობინი – დინ ისინი 0:1.

II ტური. შენ იანი – დინ ისინი 0,5:0,5, თან ჟონი – გუ სიაობინი 0,5:0,5, ჟან სიაოვენი – ჟაო სიუ 0,5:0,5, ბელა ხოტენაშვილი – მარია მუზიჩუკი 1:0, ცზიუ ვენძიუნი – ჰუან ქიანი 1:0.

ორი ტურის შემდეგ: ვენძიუნი – 2, ხოტენაშვილი, ისინი – 1,5-1,5, ჟაო სიუ, ჟონი, მუზიჩუკი – 1-1, ქიანი, იანი, სიაობინი, სიაოვენი – 0,5-0,5 ქულა.

◉ 64 უჯრა

I. ეტლი

საჭადრაკო რუბრიკას ვიწყებთ მძიმე ფიგურის – ეტლის დახასიათებით.

ეტლი პარტიის დასაწყისში „მძინარე“ და „ზარმაცი“ ფიგურაა, მაგრამ საკმარისია როქი გაკეთდეს, რომ იგი გამოცოცხლდება და შუა თამაშში აქტიურ ფიგურად მოგვევლინება.

სწორედ ამას გულისხმობდა დიდოსტატი საველი ტარტაკოვერი, როდესაც ამბობდა: „დებიუტსა და ენდშპილს შორის ღმერთმა მიტელშპილი შექმნაო“.

გთავაზობთ გასული საუკუნის საერთაშორისო ოსტატების როვნერის (თეთრებიძ და კამიშევის (შავებიძ ეტლებით ორთაბრძოლის კლასიკურ კომბინაციას.

მოამზადა
თამაზ შენგელიამ

„კამიკაძე“ დედოფალი ფეხდაფეხ დასდევს მეტოქეს, რათა იგი ჩამოაცილოს მოკავშირეებს და ეტლების ტანდემს გზა გაუხსნას გამარჯვებისკენ.

1946

1 ლa7! – ლa5 2. ლ:a6! – ლc7 3. ლa7! – **შავები დანებდნენ.**

◉ ბატუტზე ხტომა

ფინალისკენ გზა გაიკაფეს

შარშან ბრიტანულ ბირმინგემში გამართულ ბატუტზე მხტომელთა მსოფლიოს ჩემპიონატზე ახალგაზრდებს შორის ანა ოდიშვილმა, რომელიც 12-წლიანებში მსოფლიოს ჩემპიონია, ინდივიდუალურ ხტომებსა და თეონა ჯანჯღავასთან ერთად სინქრონულშიც მე-4 ადგილები დაიკავა. ამჟამად ჩვენი გოგონები რუსულ სანკტ-პეტერბურგში ევროპის ჩემპიონატზე ცდიან ძალებს. ასპარეზობის სტარტზე ანამ და თეონამ ახალგაზრდებში 77.900 ქულა მოაგროვეს და მეხუთე ადგილით ფინალში გამოსვლის უფლება მოიპოვეს. საკვალიფიკაციო ეტაპზე ყველას ბელარუსებმა – მარია ლონიმ და ლიზავეტა კაზლოვამ (80.900ძ აჯობეს, მეორე-მესამე ადგილები გერმანელებმა – კარმენ შნეიდერმა და აილენ როსლერმა (79.600ძ, რუსებმა – სუსანა კოჩესოკმა და იანა პავლოვამ (79.500ძ გაიყვეს.

სინქრონულ ხტომებში იასპარეზეს უფროსებმაც. ევროპის ჩემპიონებმა – ანა დოლონაძემ და ჯესიკა სიმონიმ (გერმანიაძ საკვალიფიკაციო ეტაპზე 82.700 ქულა მოაგროვეს და მეორე ადგილით ფინალში დაიხვევს ადგილი, სადაც ტიტულის შესანარჩუნებლად იბრძოლებენ. ალემანთა დუეტს ბელარუსთა წყვილმა (ტატსიანა პიატრენია – სვიატლანა მაკშტაროვა, 86.000ძ გაუსწრო. მესამე ადგილი ბრიტანელებს (კატერინა დრისკოლი – ამანდა პარკერი, 82.500ძ ხვდათ.

ლექსო ცინცაძე

◉ ფეხბურთი

აქეთურ-იქითური

სააღდგომო ციებ-ცხელებაა ქვეყანაში, მაგრამ ეს ოდნავადაც არ იგრძნობა ქართულ საფეხბურთო ცხოვრებაში – ხვალ ვარდ-ყვავილოვანი სახელმწიფოს სტადიონებზე გაიმართება XXIII ეროვნული ჩემპიონატის პლეიოფის VII ტურის შეხვედრები.

როგორც მოგეხსენებათ, ზამთრის დიდთოვლობამ სერიოზული კორექტივები შეიტანა გათამაშების კალენდარში, თუმცა, არა გვგონია, ბრწყინვალე რელიგიური დღესასწაულით გამოწვეულ კიდევ ერთ ცვლილებას ქვეყნიერება დაექციოს. ასეა თუ ისე, II წრის სტარტზე ითამაშებენ:

„მეტალურგი“ – „კოლხეთი“, „ზაია“ – „დინამო“, „დილა“ – „ტორპედო“ და „მერანი“ – „ზესტაფონი“.

* * *

ინგლისი. „უიგანი“ – „მანჩესტერი“ 1:0, „სიტი“ – „ვესტ ბრომვიჩი“ 4:0, „ბლექბერნი“ – „ლივერპული“ 2:3, „ფულჰემი“ – „ჩელსი“ 1:1, „ვულვზი“ – „არსენალი“ 0:3.

გერმანია. „ბორუსია“ – „ბაიერნი“ 1:0, „ნიურნბერგი“ – „შალკე“ 4:1, „ლევერკუზენი“ – „კაიზერი“ 3:1, „ჰერტა“ – „ფრაიბურგი“ 1:2, „შტუტგარტი“ – „აუგსბურგი“ 4:1.

იტალია. „იუვენტუსი“ – „ლაციო“ 2:1, „კიევო“ – „მილანი“ 0:1, „რომა“ – „უდინეზე“ 3:1, „ინტერი“ – „სიენა“ 2:1, „ნაპოლი“ – „ატალანტა“ 1:3.

ესპანეთი. „ატლეტიკო“ – „რეალი“ 1:4, „ბარსელონა“ – „ხეტაფე“ 4:0, „ვალენსია“ – „რაიო ვალეკანო“ 4:1, „გრანადა“ – „ბილბაო“ 2:2, „სოსიედადი“ – „ესპანიოლი“ 1:1.

გიორგი შოთაძე

◉ კალათბურთი

ზურაბ საკანდელიძე – რჩეულთა ხუთეულში

ევროპულ სამოყვარულო კალათბურთში პრესტიჟულია სამ დიდ ტურნირში გამარჯვება: ოლიმპიური თამაშები, მსოფლიოს ჩემპიონატი, ევროპის ჩემპიონატი. ვის ხვდა წილად ამ სამივე ტურნირში გამარჯვება? ვინ არის მოყვარულ კალათბურთელებს შორის ყველაზე უფრო ტიტულოვანი სპორტსმენი?

მოყვარულთა შორის ასეთად გვევლინება ლეგენდარული რუსი კალათბურთელი, მოსკოვის ცსკას თავდამსხმელი გენადი ვოლნოვი. ის არის 1972 წლის მიუნხენის ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი, 1967 წელს მონტევიდეოში გახდა მსოფლიო ჩემპიონი და არის ევროპის ექვსგზის ჩემპიონი (1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969ძ; გ. ვოლნოვის წარმატება შემთხვევითი არ ყოფილა და უპირატესად იმით იყო განპირობებული, რომ 60-იან წლებში ევროპაში საბჭოთა კავშირის ნაკრების ჰეგემონობა იყო. თანამედროვე კალათბურთში არსებული მწვავე კონკურენციის პირობებში ამ რეკორდის გაუმჯობესება ან თუნდაც გამეორება, ალბათ, ძალიან ძნელი იქნება.

მეორე-მესამე ადგილებს იყოფენ ორი გამოჩენილი კალათბურთელი – რუსი სერგეი ბელოვი და ლიტველი მოდესტას პაულაუსკასი. ისინი 1972 წელს მიუნხენში გახდნენ ოლიმპიური ჩემპიონები, ორჯერ 1967 წელს მონტევიდეოში და 1974 წელს სანხუანში მოიგეს მსოფლიოს ჩემპიონატი და ოთხჯერ გახდნენ ევროპის ჩემპიონები. ს. ბელოვს შეეძლო სამოყვარულო კალათბურთის ისტორიაში გამხდარიყო პირველი ევროპელი, რომელიც იქნებოდა ორგზის ოლიმპიური ჩემპიონი, მაგრამ 1980 წელს მოსკოვის ოლიმპიადაზე საბჭოთა კავშირის ნაკრები წარუმატებლად გამოვიდა და მხოლოდ მესამე ადგილს დასჯერდა. საერთოდ, მათი წარმატება უფრო დიდი შეიძლებოდა ყოფილიყო, მაგრამ 70-იან წლებში საბჭოთა კავშირის ნაკრებს იუგოსლაველების სახით სერიოზული კონკურენტი გამოუჩნდა. სერგეი ბელოვი, გენადი ვოლნოვთან და ალექსანდრე ბელოვთან ერთად, XX საუკუნის რუსეთის საუკეთესო კალათბურთელად შეიძლება მივიჩნიოთ.

საუკეთესო ხუთეულში გვხვდება სასიქადულო ქართველი კალათბურთელი, ქართული კალათბურთის სიამაყე, ლეგენდარული ზურაბ საკანდელიძე. ის არის ყველაზე უფრო ტიტულოვანი ქართველი კალათბურთელი. მან ყველაფერი მოიგო, რისი მოგებაც შეიძლებოდა. იყო 1972 წლის მიუნხენის ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი, 1967 წელს მონტევიდეოში გახდა მსოფლიო ჩემპიონი. აღსანიშნავია, რომ ის დაასახელეს ჩემპიონატის საუკეთესომცველად. ზედიზედ ოთხჯერ (1965, 1967, 1969 და 1971ძ გახდა ევროპის ჩემპიონი.

მეხუთე ადგილზეა ლ ე გ ე ნ დ ა რ უ ლ ი იუგოსლაველი კალათბურთელი კრეშემირ ჩოსიჩი. ის არის 1980 წლის მოსკოვის ოლიმპიადის ჩემპიონი, მსოფლიოს ორგზის ჩემპიონი (1970 და 1978ძ და ევროპის სამგზის ჩემპიონი (1973, 1975, 1977ძ. ეს იყო იუგოსლავიური კალათბურთის ოქროს ხანა.

კალათბურთელთა დიდი ჯგუფი არის ოლიმპიური ჩემპიონი, მსოფლიო ჩემპიონი და ევროპის სამგზის ჩემპიონი. ესენი არიან იუგოსლაველები ზორან სლავნიჩი, დრაგან კიჩანოვიჩი, დრაჟენ დალიპაგიჩი, მირზა დელიბაშიჩი, უკრაინელები ანატოლი პოლივოდა და ალექსანდრე ბელოსტენნი, ლიტველი ვოლდემარას ხიმიჩუსი, რუსი სერგეი ტარაკანოვი და სხვ.

მერაბ კალანდაძე

⊙ ახალი ჟურნალი

მთავარი მიზანი „ჩვენი დაცემული ვინაობის აღდგენაა“

გამოვიდა პირველი ნომერი სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალისა „სამი საუნჯე“. ჟურნალის სახელწოდებად ქცეული ცნება — სამი საუნჯე ილია ჭავჭავაძის ანდერძად დატოვებულ სიტყვებს მოიაზრებს — მამული, ენა, სარწმუნოება. ამ სამი საუნჯის ნათლით, ანუ ეროვნულ-სარწმუნოებრივი ერთიანობის იდეით არის გამსჭვალული ჟურნალის ახალი ნომერი.

ჟურნალის რედაქტორი **გრიგოლ რუხაძე** წერილში „დიდთა ქართველთა ანდერძი“ აღნიშნავს: „მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენს თავზე მრავალი განსაცდელია შემოკრებილი, განსაკუთრებით საგანგაშოა სულიერი მდგომარეობა მომავალი თაობისა, რომელიც ინტერნეტმანიითა და უწიგნურობით იფიტება და ეროვნულ ფასეულობათა შეგრძნების უნარს კარგავს. ქართველთა ერის სულიერ მოძღვარს მიაჩნდა, რომ მაშინდელი საქართველოს შვილს იმაზე უსაჭიროესი საგანი, ვიდრე „ჩვენი დაცემული ვინაობის აღდგენა“ იყო, არაფერი ჰქონდა. დღესაც ანალოგიური პრობლემის წინაშე ვდგავართ“.

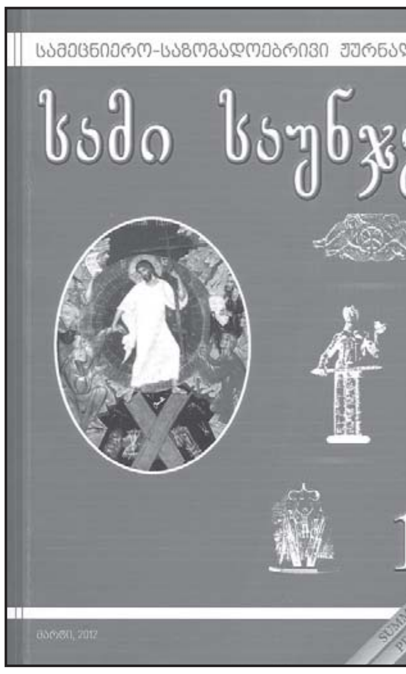

ჟურნალის ახალ ნომერს ეს სულისკვეთება გასდევს, რასაც ცხადყოფს რუბრიკები: „სამი საუნჯე“, „ლიტერატურა, პოლემიკური კულტურა“, „ქართლის ცხოვრება“, „დემოგრაფია“, „ანტიკურობა“, „ეკლესია და სახელმწიფო“, „თეოლოგია, პატროლოგია, ასკეტიზმი“... საგულისხმოა სტატიები: **თინა იველაშვილი** — „ქართული ეროვნული სახელმწიფოებრიობის არსებობის საყრდენი ქვაკუთხედი“, **გიორგი გოგოლაშვილი** — „ფიქრები ქართული პოლემიკური კულტურის შესახებ“, **ემზარ კვიტაიშვილი** — „მხატვრული თარგმანის დიდოსტატი“, **გვანცა კოპლატაძე** — „ინტელიგენცია და რელიგია“, **ნოდარ ლომოური** — „მესხეთელ თურქთა“ შთამომავლების ჩამოსახლება ანტიეროვნული ქმედებაა“, **მამუკა ცუხიშვილი** — „ჯრუჭის მონასტერი“, **ანზორ თოთაძე** — „დემოგრაფიული ვითარება და ერის სულიერი ცხოვრება“, **ზაზა ვაშაყმაძე** — „აზრის, სინდისისა და რელიგიის თავისუფლება“, **ვიქტორ რცხილაძე** — „მითოსი, იდეოლოგია და ქრისტიანობა“, **ლევან მათითაშვილი** — „ქართული ბერ-მონაზონობის სათავეებთან“.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია რეზიუმები რუსულ და ინგლისურ ენებზე, ასევე — ავტორების შესახებ ცნობები.

ჟურნალის სარედაქციო საბჭოს შემადგენლობა ასეთია: ბონდო არველაძე, გიორგი გოგოლაშვილი, ანზორ თოთაძე, გვანცა კოპლატაძე (რედაქტორის მოადგილე), ნოდარ ლომოური, გრიგოლ რუხაძე (რედაქტორი), გრანი ქავთარია.

„სამი საუნჯე“ დაიბეჭდა საქველმოქმედო ორგანიზაცია „სინერგიის“ ფინანსური მხარდაჭერით. გამომცემელია შპს „სამი საუნჯე“...

წერილი მინდა სააღდგომო ლოცვით დავასრულო, რომლითაც ჟურნალი იხსნება: „აღდგომითა უფლისაითა ჯოჯოხეთი შეიმუსრა, ძლევითა ჯუარისათა სიკუდილი დაითრგუნა. მოვედით, ერნო, ვიხარებდეთ და ვიტყოდეთ მაცხოვრისა მიმართ: დიდება აღდგომასა შენსა, ქრისტე, ღმერთო ჩვენო“.

თამარ შაიშმელაშვილი

გამოთხოვება

ნოდარ ოსეფაიშვილი

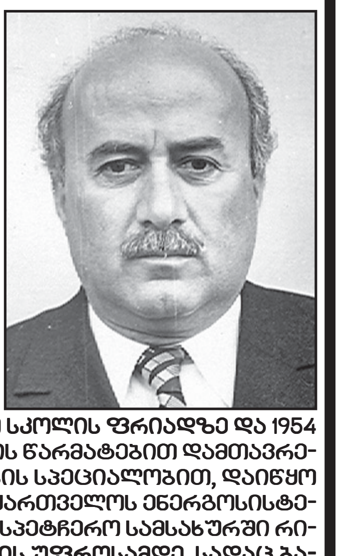

გარდაიცვალა ღვაწლმოსილი, გამოჩენილი ენერგეტიკოსი, საქართველოს დამსახურებული ინჟინერი **ნოდარ ოსეფაიშვილი**.

მისი მრავალწლიანი მოღვაწეობა ენერგეტიკაში ენერგოსისტემის ყველა მუშაკისთვის, განსაკუთრებით ახალგაზრდა ენერეტიკოსებისთვის, სამაგალითო იყო. განვლო გზა რიგითი ინჟინრიდან მსხვილი ენერგეტიკული ობიექტების და ქვეყნის ერთ-ერთი, მნიშვნელოვანი რაიონის ხელმძღვანელამდე.

ნოდარ ოსეფაიშვილი დაიბადა 1930 წლის 20 აგვისტოს სოფელ დაბლაციხეში, 1949 წელს საშუალო სკოლის ფრიადზე და 1954 წელს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის წარმატებით დამთავრების შემდეგ ინჟინერ-ელექტრიკოსის სპეციალობით, დაიწყო მისი საინტერესო და დიდი გზა საქართველოს ენერგოსისტემაში. მუშაობდა ცენტრალურ სადისპეტჩერო სამსახურში რიგითი დისპეტჩერიდან — სამსახურის უფროსამდე, სადაც ბატონმა ნოდარმა კიდევ უფრო გაამდიდრა საუკეთესო ტრადიციები ქვეყნის ენერგეტიკის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან უბანზე. მუშაობა მოუწია ზაჰესში, ხრამჰესის კასკადზე.

უაღრესად ნაყოფიერი გამოდგა მისი დაწინაურება ხრამჰესის დირექტორობიდან წალკის რაიონის გამგებლად, სადაც ენერგია და ცოდნა არ მოაკლო ამ უნიკალური, მრავალეროვანი და თავისი სპეციფიკურობით გამორჩეული რთული რაიონის განვითარებას.

ბატონმა ნოდარმა მეუღლესთან ერთად საქართველოს დიდი პატრიოტები აღუზარდა, როცა სამშობლო განსაცდელის წინაშე დადგა, მისმა ვაჟმა გიორგიმ ტერიტორიული მთლიანობისათვის გმირულად იბრძოლა, მაგრამ საბედისწერო აღმოჩნდა მისი თავდადება. ბატონ ნოდარს შვილის მოლოდინში ხშირად გადმოვარდნია თვალიდან კურცხალი.

საქართველოს ენერგეტიკული საზოგადოებრიობა გულისტკივილით, მწუხარებით ეთხოვება შესანიშნავ ადამიანს, ცნობილ ენერგეტიკოსს და დიდ პატრიოტს ნოდარ ოსეფაიშვილს — მსუბუქი იყოს მისთვის სამშობლოს მიწა!

მშვიდობით, ბატონო ნოდარ!

პანაშვიდი 12, 13 IV, გამოსვენება 14 IV, 14 სთ. მის: ცინცაძის ქ. №20 (ყოფ. საბურთალოს ქუჩაძ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და
ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო;
საქართველოს ენერგეტიკის მუშაკთა პროფესიული კავშირი;
საქართველოს ენერგეტიკის ვეტერანთა კავშირი.

⊙ ზღაპარ იყო

თეთრთოვლას... შვედური ოჯახი

ეს ზღაპარი ყველამ ძმები გრიმების წყალობით ვიცით — 1812 წელს ქალაქ კასელის მცხოვრებმა ორმა დამ ჟანეტა და ამალია ჰასენებმა თეთრთოვლას ამბავი ცნობილ ფოლკლორისტებს უამბეს. სწორედ ძმებმა გრიმებმა უზრუნველყვეს ამ ზღაპრის დიდება, რომლის გარეშე არც მისი აუარება ვარიაცია იარსებებდა.

სინამდვილეში კი „თეთრთოვლა“ ძალიან ძველი სიუჟეტია, რომელიც მრავალი ერის კულტურაშია ცნობილი. ზღაპრები ულამაზეს გოგონაზე, რომელიც ჯერ ტყეში მიატოვეს, შემდეგ კი მოწამვლა დაუპირეს, არის ბერძნულ, სომხურ, იტალიურ, შოტლანდიურ, მთელ რიგ სხვა ერის ფოლკლორში. ზოგიერთ ვარიანტში კითხვას „ვინაა ქვეყანაზე ყველაზე ლამაზი?“ დედინაცვალი არა სარკეს, არამედ მზეს, მთვარეს ან, სულაც... მოლაპარაკე თევზს უსვამს. ზღაპრის შოტლანდიურ ვერსიაში მოწამლულ თეთრთოვლას (უფრო სწორად კი მას ოქროს ხე ჰქვიაძ, ოთახში ჩაკეტავენ, ხოლო მისი ქმარი უფლისწული მეორედ ქორწინდება და სწორედ მისი მეორე ცოლი პოულობს და აცოცხლებს თეთრთოვლას, რის შემდეგ **სამივენი (!) დიდხანს ცხოვრობენ ტკბილად.**

ცოტა ხნის წინათ ლიტერატურათმცოდნე ეკჰარდ ზანდერმა აზრი გამოთქვა იმის თაობაზე, რომ თეთრთოვლას საფუძვლად გრაფინია მარგარეტ ფონ ვალდეკის ამბავი უდევს, რომელიც მე-16 საუკუნეში ცხოვრობდა. თერთმეტი წლის ქალიშვილი გერმანიიდან ბრიუსელში გაგზავნეს, სადაც იგი უფლისწულს შეუყვარდა, რომელიც შემდგომ მეფე ფილიპე II ესპანელი გახდა. მაგრამ ეს ამბავი არც ფილიპეს მამას, არც მის ანჩხლ დედინაცვალს არ მოეწონათ. ზოგიერთი მკვლევარის აზრით, ესპანელმა აგენტებმა ქალიშვილი მოწამლეს, ოფიციალური ვერსიით კი იგი ავადმყოფობით გარდაიცვალა. საინტერესოა, რომ ამ ამბავში ზღაპრის სიუჟეტთან რამდენიმე ხაზი იკვეთება. მარგარეტის ძმა სპილენძის საბადოებს ფლობდა, სადაც ძირითადად ბავშვები მუშაობდნენ. მძიმე სამუშაო პირობებისა და ცუდი კვების გამო ბავშვები თავიანთ თანატოლებზე უფრო პატარა ტანისა იყვნენ, ამიტომაც მათ ჯუჯებს ადარებდნენ. ამასთან ბად-ვილდუნგენში კაცი დაიჭირეს, ვინც ბავშვებს მოწამლულ ვაშლებს აჭმევდა.

თავდაპირველად ძმები გრიმების ზღაპარში ბოროტი თეთრთოვლას დედინაცვალი კი არა, მისი ნამდვილი დედა იყო, რომელსაც ქალიშვილის სილამაზისა შურდა. მკვლევარებს მიაჩნიათ, რომ ეს პასაჟი თავად გრიმებმა გაასწორეს, რათა ზღაპარი ბავშვებისთვის საშინელი არ ყოფილიყო. თუმცა უამისოდ ზღაპარს ცუდი ამბები მაინც არ აკლია. მაგალითად, დედინაცვალი ჭამს თეთრთოვლას ფილტვებსა და ღვიძლს (უფრო სწორად კი ირმის ფილტვებსა და ღვიძლს, რომლებიც მას მეტყევემ მიუტანა, რომელმაც მოატყუა, რომ გოგონა მოკლაძ, ზღაპრის ბოლოს კი ბოროტ დედინაცვალს გავარვარებული ფეხსაცმლით აცეკვებენ, ვიდრე სულს არ დალევს, თუმცა ბავშვებისთვის ზღაპრის ამ ადგილებს, ჩვეულებრივ, ტექსტიდან იღებენ.

თეთრთოვლას პირველი კინოვერსია 1902 წელს გამოვიდა, **ყველაზე ცნობილი კი დღემდე უოლტ დისნეის „თეთრთოვლა და შვიდი ჯუჯაა“, რომელიც მულტიპლიკაციის ისტორიაში პირველი სრულმეტრაჟიანი ფილმია, რომელსაც სერგეი ეიზენშტეინი კინოხელოვნების ყველა დროის უდიდეს ნაწარმოებად თვლიდა.** ფილმს რომ იღებდა, დისნეიმ საკუთარი სახლი დააგირავა, მისი წარმოება იმ დროისთვის ასტრონომიული თანხა, 1,5 მილიონი დოლარი დაჯდა. სხვათა შორის, თეთრთოვლა 20 წლის ადრიანა კასელოტიმ გაახმოვანა. დისნეიმ, რომელთანაც მას კონტრაქტი ჰქონდა დადებული, მომავალში კინოში მუშაობა აუკრძალა — მას სურდა, რომ იგი სამარადჟამოდ თეთროვლად დარჩენილიყო. და, უნდა ითქვას, ასე გამოვიდა კიდეც...

საგულისხმოა, რომ 1976 წელს გამოშვებულ „თეთრთოვლასა და შვიდი ჯუჯას“ პორნოვარიანტი მარკით „მულტფილმი მოზრდილთათვის“ „იყო ერთი ქალიშვილი“ გამოვიდა, რომელზეც იგივე მულტიპლიკატორები მუშაობდნენ, ვინც თავის დროზე... დისნეის „თეთრთოვლას“ ქმნიდნენ! ამ ფილმში რამდენიმე შემოქმედებითად გადამუშავებულ ნოველაში თეთრთოვლას, კონკიასა და წითელქუდას ამბები იყო მოთხრობილი. ასევე შეიძლება აღინიშნოს 1978 წელს გამოსული ბრაზილიური ეროტიკული კომედია „ზღაპრები, რომლებსაც ძიძები არ ყვებიან“, სადაც შავკანიანი თეთრთოვლა ერთ-ერთი ჯუჯის „დიდი ღირსებით“ იხიბლება, მისი საყვარელი ხდება და უფლისწულთან დაბრუნებაზე უარს ამბობს. ის კი, თავის მხრივ, სასოწარკვეთაში ჩავარდნილი, მეორე ჯუჯას „უმეგობრდება“...

ირმა ირემაშვილი

მეუღლე ეთერ ლამპარაძე, შვილები ნინო, მარიამი, და მზია ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

გურამ მაზანაშვილი

პანაშვიდი 12, 13 IV, 17 სთ. დაკრძალვა 14 IV, 14 სთ. მისამართი: პეკინის ქ. II კვარტალი, 8 კორპუსი, I სადარბაზო, VIII სართული.

განცხადება

სს „ყაზბეგის“ აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევის შესახებ

სს „ყაზბეგის“ დირექცია იწვევს სს-ის აქციონერებს საზოგადოების რიგგარეშე საერთო კრებაზე, რომელიც გაიმართება 2012 წლის 3 მაისს, დღის 12 საათზე, ქ. რუსთავში, მშვიდობის ქ. №6-ში მდებარე სააქციო საზოგადოების სააქტო დარბაზში.

დღის წესრიგი:

1. სს „ყაზბეგის“ კუთვნილი მატერიალური ფასეულობების იჯარით გაცემის საკითხის განხილვა;
2. ვალდებულებების უზრუნველსაყოფად სს „ყაზბეგის“ კუთვნილი ქონების უფლებრივად დატვირთვის საკითხის განხილვა;
3. სს „ყაზბეგის“ რეგისტრირებულ მონაცემებში ცვლილებების შესახებ;
4. სხვადასხვა საკითხები.

დღის წესრიგის საკითხების თაობაზე დაწვრილებითი ინფორმაციის მიღება აქციონერებს შეუძლიათ სს-ის დირექციაში, ტელ.: (0341ძ — 25-61-34; (0341ძ — 25-61-24;

საზოგადოების აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრებაში მონაწილეობის უფლება აქვთ მხოლოდ იმ აქციონერებს, რომლებიც რეგისტრირებულნი არიან საზოგადოების აქციათა რეესტრში, რომელსაც აწარმოებს დამოუკიდებელი რეგისტრატორი სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების გაერთიანებული რეგისტრატორი“, აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების სააღრიცხვო დღისათვის — 2012 წლის 20 მარტი.

ქ. რუსთავის სს „ყაზბეგის“ ადმინისტრაცია

რეკლამა გ. ახვლედიანის ქ. №19.
„საქართველოს რესპუბლიკაში“
299-62-77; 599 32-85-76.

◉ წინაპარი

დავით ბესარიონის ძე ხელთუფლიშვილის კენოტაფი

2012 წლის 11 აპრილს, ოთხშაბათს, საღამოს 7 საათსა და 30 წუთზე, თბილისში, დიდუბის ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის შობის სახელობის ტაძრის გალავანში, წინა მხარეს არსებული გამწვანების შიდა კედელთან, შესასვლელიდან მარცხენა მხარეს, გაიხსნა სიმბოლური საფლავი (კენოტაფი) 1919-1921 წლებში საქართველოს სენატის (ახლანდელი უზენაესი სასამართლო) ხელმძღვანელისა და საზოგადო მოღვაწის დავით ბესარიონის ძე ხელთუფლიშვილისა.

კენოტაფის გახსნის მიზეზი ის არის, რომ 1921 წელს ზემოხსენებული ტაძრის გალავანში დასაფლავებული დავით ხელთუფლიშვილის საფლავი შემდგომში უგზოუკვლოდ დაიკარგა.

გიორგი ლანჩავა

◉ ჩვენი კარაბადინი

ერთი გამოჯანმრთელების ისტორია

პროსტატიტის კიბო სერიოზული დაავადებაა, რაც ბევრ მამაკაცს აწუხებს. არის მისი მკურნალობის რამდენიმე მეთოდიკა. ბრაქითერაპია – ერთ-ერთი ყველაზე დამნდობია მათ შორის. მისი გავლის შემდეგ ბევრი პაციენტი საუბრობს ხოლმე სხვადასხვა საიტზე. აი, ერთ-ერთი ასეთი გამოხმაურება.

„... დისპანსერიზაციის დროს თერაპევტმა მიმითითა, თუ რომელ ექიმებთან უნდა მივსულიყავი, აგრეთვე როგორი ანალიზები გამეკეთებინა. მათ შორის იყო ანალიზი სიმსივნის მარკერებზე, კერძოდ კი ისეთი, რომელიც განსაზღვრავდა პროსტატიტის სპეციფიკურ ანტიგენს. ანალიზის შედეგები არ იყო კეთილსაიმედო. მეორე დღეს მივედი უროლოგთან. მან სიმსივნე ვერ აღმოაჩინა და შემომთავაზა გამეკეთებინა ბიოპსია, რომელმაც აჩვენა, რომ წინამდებარე ჯირკვალში არის კიბოს უჯრედების კვალი.

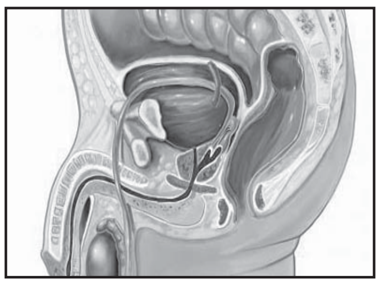

პირველი, რაც გავაკეთე, შევისწავლე ყველა ხელმისაწვდომი ინფორმაცია ავადმყოფობის შესახებ ინტერნეტის მეშვეობით, ამიტომ როდესაც ექიმებთან ვსაუბრობდი, ვიყავი კარგად „მომზადებული“. პოლიკლინიკის ონკოლოგთან ერთად გადავწყვიტეთ მემკურნალა ბრაქითერაპიით, ვინაიდან მე 76 წლისა ვარ.

პროცედურა ასე მიმდინარეობდა. ანესთეზიოლოგმა წელის არეში გამიკეთა ნემსი, რის შემდეგაც ტანის ქვედა ნაწილში შეგრძნება დავკარგე. უნდა ვწოლილიყავი მუცელზე და ორმოცი წუთის განმავლობაში არ გავნძრეულიყავი. ეს ძნელია, მაგრამ ასატანი. მესმოდა ექიმების ხმა და ველოდებოდი, როდის ამტკივდებოდა. მაგრამ ტკივილები არ მიგრძვნია არც ოპერაციის დროს, არც შემდგომ.

მეორე დღეს მივიღე ამონაწერი ავადმყოფობის ისტორიიდან და რეკომენდაციები, რომლებიც დამეხმარებიან ოპერაციისშემდგომ სარეაბილიტაციო პერიოდში თავიდან ავიცილო შესაძლო გართულებები. სახლში დაბრუნების შემდეგ თავს ვგრძნობდი ისე, თითქოს არანაირი ოპერაცია არ ყოფილიყოს. გავიდა ერთი წელიწადი. ყოველ 3 თვეში ვაბარებ ანალიზს პროსტატიტის სპეციფიკურ ანტიგენზე. ყველაფერი ნორმალურადაა“.

გაიგეთ მეტი!

„ბრაქითერაპია (ქსოვილშიდა სხივური თერაპია) – ბერძნული ენიდან რომ ვთარგმნოთ, ნიშნავს მკურნალობას ახლო მანძილიდან, როდესაც რადიოაქტიური მიკროწყაროები უშუალოდ დასასხივებელ ქსოვილშია. ამჟამად ბრაქითერაპიის ერთ-ერთი ძირითადი გამოყენება (რადიოაქტიური მიკროწყაროების იმპლანტაციები) – ეს არის წინამდებარე ჯირკვლის კიბოს მკურნალობა“.

სიმსივნეზე დამიზნებულ ზემოქმედებას კიბოს უჯრედების დაღუპვასთან მივყავართ, ჯანსაღი ქსოვილი კი ხელშეუხებელი ხდება.

ბრაქითერაპია ყველაზე ეფექტიანია დაავადების პირველ და მეორე სტადიებში, მოგვიანებით ის შეიძლება გამოვიყენოთ, როგორც კომპლექსური მკურნალობის ნაწილი. საერთო ნარკოზის გამოუყენებლობა საშუალებას იძლევა შევასრულოთ პროცედურა პაციენტის ასაკის მიუხედავად. ბრაქითერაპიის შედეგები პროსტატიტის ამოკვეთის ეფექტთან შეპირისპირებულია, მაგრამ ასეთი მკურნალობის შემდეგ შეინიშნება გაცილებით ნაკლები გართულებები.

ЗДОРОВЬЕ

◉ ჩვენი პრესდაიჯესტი

გუშინდელი გაზეთებიდან

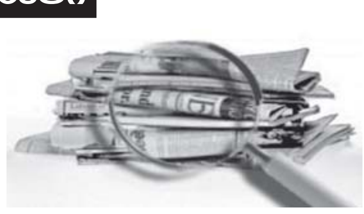

„ხელისუფლებამ შეიძლება არჩევნები ჩაშალოს“

– აცხადებს გოგა ხაინდრავა, რომელიც ისევ ჩაერთო აქტიურ პოლიტიკურ პროცესში. იგი აცხადებს, რომ საქართველოში ლიბიალიზაციის საფრთხეს ხედავს, თუმცა ეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საპარლამენტო არჩევნები სამართლიანად არ ჩატარდა. ხაინდრავა არ გამორიცხავს, რომ შეიძლება არჩევნები არ ჩატარდეს ქვეყანაში და ამის მიზეზი პრეზიდენტის პროვოკაციული ქმედებები გახდეს.

„ახალი თაობა“.

„განახლებული საქართველოსთვის“ აფხაზებსა და ქართველებს შორის დიალოგს იწყებს

პოლიტიკური პარტია „განახლებული საქართველოსთვის“ მიმდინარე წლის მაისის დასაწყისში თბილისსა და ზუგდიდში დევნილთა მასშტაბურ შეკრებას გეგმავს. როგორც პარტიის ხელმძღვანელები იმედოვნებენ, ეს იქნება უმნიშვნელოვანესი შეკრება, სადაც დევნილები ბევრ სასიკეთო სიახლეს შეიტყობენ და დარწმუნდებიან, რომ მათზე რეალურად ზრუნავენ.

„დღეს და ხვალ“.

წინასაარჩევნო ჯარიმები მოსახლეობას!

ხელისუფლება მოსახლეობას მორიგ „სიურპრიზს“ უმზადებს. საუბარია ახალ საჯარიმო სანქციებზე, რომელიც ახლო მომავალში ამოქმედდება და რომლის მიხედვითაც „დაუმორჩილებელი“ მგზავრი თუ მძღოლი აუცილებლად დაისჯება. კერძოდ, თუ მძღოლი სატრანსპორტო საშუალებათა განლაგების, მოძრაობის დაწყების ანდა მანევრირების წესებს დაარღვევს, 50 ლარით დაჯარიმდება. თუკი ღერძულა ხაზს გადაკვეთს, ნაცვლად 50 ლარისა, 100-ლარიანი ჯარიმის გადახდა მოუწევს. ამასთან ჯარიმების ქვითარს მათაც გამოუწერენ, ვინც მატარებლით მგზავრობისას შინაგანაწესს დაარღვევს. ამ შემთხვევაში ჯარიმის ოდენობა 20-40 ლარი იქნება.

„რეზონანსი“.

„ახლა მოგიყვებით დარჩელზე, რა მოხდა იქ სინამდვილეში 1993 წელს“

– განაგრძობს „ქრონიკაში“ საუბარს დოდო გუგეშაშვილი, – ჯალათ გამომძიებლებს „კპზ“-ს ჯალათი თანამშრომლებიც ეხმარებოდნენ ადამიანების ცხოვრების დანგრევასა და ძვლების დამსხვრევაში. მერე ეს არაკაცები თუ მათი ნიღაბმორგებულები, ადვოკატებად მოევლინნენ საზოგადოებას.

„ქრონიკა“.

რეკლამა გ. ახვლედიანის ქ. №19.
„საქართველოს რესპუბლიკაში“
299-62-77; 599 32-85-76.

განცხადება

სასწრაფოდ იყიდება ამაღლების ქ. №16-ში (ყოფილი დავითაშვილი) 80კვ.მ. კომერციული ფართი, გარემონტებული, სველი წერტილით, საკუთარი სათავსოთი (იყო მოქმედი მაღაზია).

ფასი შეთანხმებით.

ტ. 593 537-988, 551 480-096.

გაზეთის შემდეგი ნომერი გამოვა ოთხშაბათს, 18 აპრილს

◉ კადრი

◉ ანეკდოტები

– ეს რიტუალების სალონი თქვენია?

– დიახ.

– სალონი სისხლით რატომაა მოსვრილი?

– ამ ხნის კაცი ხარ და ის კი არ იცი, რომ რიტუალები ნაირ-ნაირი შეიძლება იყოს...

* * *

როგორ შეუძლია ქალს ერთდროულად სამი მამაკაცის დაკმაყოფილება?

– სხვადასხვანაირად, მაგალითად, გაჩუმდეს.

* * *

– **ქალურ** ლოგიკას ვერაფერი გავუგე. აი, დავურეკე ჩემ საყვარელს, რომელმაც მომახალა:

– ხომ გითხარი, ხუთ წუთში მოვალ-მეთქი, შენ კი ყოველ ნახევარ საათში ერთხელ მირეკავ!

* * *

ერთი ციდა ყატარი იმიტომაა დიდ გულზე, რომ მისთვის რაკეტის ზუსტად მორტყმა ძალიან ძნელი საქმეა.

* * *

როცა მარომ გაიგო, რომ მისი ყოფილი ქმარი მიხო ახალგაზრდა მეზობელ ქალს ირთავს ცოლად, მან ქალური ვერაგობით იძია შური – ცოლად გაჰყვა მეზობელი ქალის მამას და... მიხოს სიდედრი გახდა.

ავტორთა საყურადღებოდ!
რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით.
ავტორთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
გ. ახვლედიანის (ყოფილი პეროვსკაიას) ქ. 19
ინდექსი 66434

გამომცემლები:
შპს „თანადგომა -1-გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“ (ტ: 599 79-76-79)
შპს „ახალი საუკუნე“
იბეჭდება „კოლორში“ (რკინიგზის ჩიხი, № 20)

uac(უაკ)070.4(479.22)
ს–323
ISSN 2233-3851
9 772233 385001

მთავარი რედაქტორი
ალეკო ასლანიშვილი
299-62-77;
599 56-81-86

პასუხისმგებელი რედაქტორები:
გურამ გოგიაშვილი 599 53-76-16;
რუსლან რუსია 599 17-21-21;
სპარტაკ ქობულია 599 36-00-35
პასუხისმგებელი მდივანი
მამუკა ვაშაკიძე 514 33-33-24